

Nr 1

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet, m. m., medelsanvisningen för budgetåret 1960/61 till Statens skogsförbättringsanslag och till Vägbyggnader å skogar i enskild ägo ävensom Kungl. Maj:ts förslag rörande skogsvårdsavgiften för år 1960 jämte i ärendena väckta motioner, m. m.

I en till riksdagen den 11 mars 1960 avlåten proposition, nr 106, har Kungl. Maj:t — såvitt propositionen hänvisats till jordbruksutskottet — under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* antaga till propositionen fogat förslag till förordning angående skogsvårdsstyrelser, *dels* godkänna de grunder för skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet, m. m. som förordats i propositionen, *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga ändringar i personalförteckningarna för skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna, *dels* fastställa avlöningsstater för skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna, *dels* å riksstaten för budgetåret 1960/61 under nionde huvudtiteln anvisa till Skogsstyrelsen: Avlöningar ett förslagsanslag av 845 800 kronor, till Skogsstyrelsen: Omkostnader ett förslagsanslag av 166 500 kronor, till Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar ett förslagsanslag av 14 391 000 kronor, till Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader ett reservationsanslag av 4 983 000 kronor samt till Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. ett förslagsanslag av 3 269 000 kronor, *dels ock* medgiva, att under budgetåret 1960/61 statlig kreditgaranti må på i propositionen angivna grunder beviljas för lån avseende produktion av skogsfrö och skogsplantor intill ett belopp av 1 000 000 kronor.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln punkterna 100—101 (s. 241—247) föreslagit, att riksdagen måtte *dels* medgiva, att under budgetåret 1960/61 må beviljas statsbidrag å tillhopa högst 2 200 000 kronor till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark samt å tillhopa högst 1 400 000 kronor till med statens skogsförbättringsanslag i övrigt avsedda ändamål, dock med den inskränkning, som angivits i propositionen, med rätt för Kungl. Maj:t att göra jämkning i ifrågavarande fördelning, *dels* till Statens skogsförbättringsanslag för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 3 600 000 kronor, *dels ock* till Vägbyggnader å skogar i enskild ägo för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 7 700 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Vidare har Kungl. Maj:t, som framgår av det vid årets statsverksproposition fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 januari 1960 Bilaga 1 (s. 46 och 58), föreslagit riksdagen besluta, att skogsvårdsavgift enligt förordningen om skogsvårdsavgift skall för år 1960 utgå med 1 promille.

Enligt överenskommelse mellan bevillningsutskottet och jordbruksutskottet har förenämnda ärenden hänskjutits till behandling av sammansatt bevillnings- och jordbruksutskott.

Till det sammansatta utskottet har även hänskjutits följande inom riksdagen väckta, till bevillnings- respektive jordbruksutskottet hänvisade motioner, nämligen I: 200 och II: 498, I: 202 och II: 249, I: 227, I: 228 och II: 287, I: 317 och II: 401, I: 407, I: 476, I: 607 och II: 750, I: 626 och II: 766, I: 628, I: 629 och II: 780, I: 630 och II: 781, I: 631 och II: 779, I: 632 och II: 782, I: 633 och II: 776, I: 634 och II: 778, I: 635 och II: 777, II: 286, II: 592, II: 749, II: 775 ävensom II: 783.

I. Skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet m. m.

I beslut den 4 mars 1955 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla högst nio sakkunniga för att utreda skogsvårdsverksamheten i fråga om de enskilda skogarna och därmed sammanhängande frågor. Med stöd av detta bemyndigande tillkallades samma dag såsom sakkunniga ledamoten av riksdagens andra kammare ordföranden och chefen för statens priskontrollnämnd numera direktören E. J. Severin, ordförande, skogschefen G. Ekman, ledamoten av riksdagens första kammare länsjägmästaren N. B. Hansson, överdirektören F. L. H. Johansson, överdirektören numera landshövdingen M. Näslund, verkställande direktören G. Olhammar, ledamoten av riksdagens första kammare häradsdomaren P.-O. Pålsson, ledamoten av riksdagens andra kammare lantbrukaren E. V. Staxäng och förbundsordföranden Ch. Winroth.

De sakkunniga, vilka antagit namnet 1955 års skogsvårdsutredning, har den 19 september 1958 avlämnat *betänkande angående skogsvården å enskilda skogar* (SOU 1958: 30).

Över betänkandet har — i vissa fall efter hörande av underordnade eller andra organ — *remissyttranden* avgivits av arbetsmarknadsstyrelsen, statskontoret, riksräkenskapsverket, skolöverstyrelsen, överstyrelsen för yrkesutbildning, domänstyrelsen, lantbruksstyrelsen, lantmåteristyrelsen, rikets allmänna kartverk, skogsstyrelsen, statens pensionsanstalt, statens lönenämnd, flertalet länsstyrelser, förvaltningsutskotten i flertalet landsting, statens skogsforskningsinstitut, skogsvårdsstyrelserna, skogshögkolans lärarråd, hushållningssällskapens förvaltningsutskott, Hushållningssällskapens förbund, Svenska landskommunernas förbund, Svenska landstingsförbundet, Sveriges industriförbund, Sveriges lantbruksförbund, Tjänstemän-

nens centralorganisation, Landsorganisationen i Sverige, Svenska lantarbetsgivareföreningen, Föreningen Skogsarbeten, Riksförbundet Landsbygdens folk, Skogsindustriernas samarbetsutskott, Skogssällskapet, Skogsvårdsstyrelsernas förbund, Sveriges jägmästares och forstmästares riksförbund, Sveriges lantmätareförening, Sveriges skogsägareförbund, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund samt Värmlands och Västra Bergslagens skogsarbetsgivareförening.

I ett den 4 november 1959 avlämnat *betänkande rörande frågan om sammanslagning av de båda lantbruksnämnderna i Kalmar län, m. m.* har den enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 24 januari 1958 tillkallade sakkunnige, överdirektören H. C. B. Wetterhall, i enlighet med utredningsdirektiven bl. a. upptagit frågan om sammanslagning av de båda skogsvårdsstyrelserna i Kalmar län. I remissyttrandena över betänkandet har här ifrågasvarande spörsmål närmare berörts företrädesvis av statskontoret, riksräkenskapsverket, lantbruksstyrelsen, skogsstyrelsen samt lantbruksnämnderna, skogsvårdsstyrelserna och hushållningssällskapen i Kalmar län.

I propositionen lämnas en redogörelse för omförmälda utredningsförslag samt för innehållet i däröver avgivna yttranden. I anslutning härtill anmäles följande av skogsstyrelsen i skilda sammanhang gjorda framställningar, vilka har samband med de i skogsvårdsutredningens förslag behandlade spörsmålen.

1. Skrivelse den 17 november 1958 angående medel från skogsvårdsfonden till åtgärder för återuppbyggnad av skogsbeståndet.

2. Skrivelse den 10 juni 1959 angående ersättning åt lärare för medverkan vid vissa skogsbrukskurser.

Vidare har i förevarande sammanhang tagits i beaktande en av statens skogsforskningsinstitut i betänkande den 12 november 1958 redovisad *utredning rörande skogstillståndet hos olika ägargrupper* (SOU 1958: 45).

Utskottet tillåter sig att hänvisa till de i propositionen lämnade redogörelserna i ärendet.

I årets statsverksproposition (bil. 11 p. 1—4 och 26) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1960/61 under driftbudgeten beräkna

- a) till Skogsstyrelsen: Avlöningar ett förslagsanslag av 837 200 kr.;
- b) till Skogsstyrelsen: Omkostnader ett förslagsanslag av 166 500 kr.;
- c) till Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar ett förslagsanslag av 14 217 000 kr.;
- d) till Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader ett reservationsanslag av 4 983 000 kr.; samt
- e) till Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. ett förslagsanslag av 3 269 000 kr.

I samband med det slutliga förslaget i dessa frågor behandlas även spörsmålet om statlig kreditgaranti för lån avseende investeringar i och drift av vissa plantskolor m. m.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande motioner.

1) I: 607 av herr *Olsson, Erik, m. fl.*, likalydande med II: 750 av herr *Nilsson* i Östersund *m. fl.*, i vilka motioner hemstälts, att riksdagen måtte besluta, att med bifall i övrigt till proposition nr 106 i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till obligatoriska skogskulturavgifter, som i samband med avverkning avsättes i syfte att användas för å fastigheten nödvändiga skogsvårdsåtgärder;

2) I: 626 av herr *Svanström m. fl.* och II: 766 av herr *Johansson* i Gränö *m. fl.*, likalydande, vari förordats, att riksdagen vid behandling av propositionen nr 106 ville besluta att den däri förordade sammanslagningen av de båda skogsvårdsstyrelserna inom Kalmar län skall anstå;

3) I: 628 av herr *Hansson, Nils*, i vilken motion hemstälts, att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 106 angående skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet ville ge sin anslutning till de i motionen framförda synpunkterna rörande antalet ledamöter i skogsvårdsstyrelse och besluta att detta antal må utgöra högst sju, vilket föranleder en mindre omredigering av 3 § i propositionens förslag till förordning angående skogsvårdsstyrelser;

4) I: 629 av herr *Hansson, Nils, m. fl.* och II: 780 av herr *Staxäng m. fl.*, i vilka likalydande motioner hemstälts, att riksdagen måtte, med ändring av Kungl. Maj:ts förslag i vad avser tjänstetillsättning och kompetenskrav, besluta i enlighet med vad i motionen förordats;

5) I: 630 av herr *Hansson, Nils, m. fl.*, likalydande med II: 781 av herr *Staxäng m. fl.*, vari, såvitt nu är i fråga, förordats, att riksdagen måtte dels med avslag å Kungl. Maj:ts förslag om medelsanvisningen under skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag till Skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader anvisa ett reservationsanslag å 7 483 000 kronor, dels besluta om uppskov med genomförande av vissa av Kungl. Maj:t i övrigt framlagda förslag rörande skogsvårdsstyrelseverksamheten enligt vad i motionen skisserats;

6) I: 631 av herr *Pålsson m. fl.* och II: 779 av herr *Staxäng m. fl.*, likalydande, i vilka motioner föreslagits, att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 106 måtte besluta, att skogsvårdsstyrelse skall erhålla den sammansättning och utses på det sätt, som föreslagits av 1955 års skogsvårdsutredning;

7) I: 632 av herr *Pålsson* och herr *Gustafsson, Nils-Eric*, och II: 782 av herr *Larsson* i Hedenäset *m. fl.*, i vilka likalydande motioner hemstälts, att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 106 måtte medge att antalet lönegradsplacerade instruktörstjänster må motsvara minst 1955 års skogsvårdsutrednings förslag;

8) I: 633 av herr *Sundin m. fl.*, likalydande med II: 776 av herr *Wahrendorff m. fl.*, vari hemstälts, att riksdagen vid behandling av propositionen nr 106 måtte, dels i fråga om grunderna för skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet godtaga a) att skogsvårdsstyrelse må utgöras av sju ledamöter, varav Kungl. Maj:t må äga utse en ledamot, vederbörande lands- ting fyra ledamöter och vederbörande hushållningssällskap en ledamot

samt länsjägmästaren må vara självskrivnen ledamot, i enlighet med vad som anförts i motionen, b) att skogsvårdsstyrelserna själva må äga tillsätta tjänster och antaga annan personal upp till och med lönegrad A 23, dels anvisa å riksstaten för budgetåret 1960/61 under nionde huvudtiteln till Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader ett reservationsanslag av 7 483 000 kronor, dels i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till nästa års riksdag om medelstillsdelning till skogsvårdsstyrelserna enligt av skogsvårdsutredningen förordade beräkningsgrunder, innebärande att av kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet 45 procent må föras på den offentliga sektorn och bekostas med allmänna statliga medel samt 55 procent på servicesektorn och bekostas med skogsvårdsavgiftsmedel, taxeinkomster och därmed jämförliga driftinkomster, dels ock att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till författningstext som föranledes av vad i motionen föreslagits;

9) I: 634 av herr *Sveningsson* och II: 778 av herr *Lothigius m. fl.*, likalydande, i vilka motioner — såvitt nu är i fråga — hemställtts om uppskov med Kungl. Maj:ts proposition i vad avser framlagt förslag om skogsvårdsstyrelsernas organisation;

10) I: 635 av herr *Johansson, Anders, m. fl.* och II: 777 av herr *Stiernstedt m. fl.*, vari förordats, att bestämmelserna om skogsskoleutbildade bitsittare hos skogsvårdsstyrelserna skall bibehållas i skogsvårdsstyrelsernas reglemente samt

11) II: 775 av herrar *Svensson* i Vä och *Elmvall*, vilka motionärer, såvitt nu är i fråga, hemställt, dels att riksdagen i fråga om grunder för skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet måtte godtaga att av de sex särskilt utsedda ledamöterna av skogsvårdsstyrelse Kungl. Maj:t må äga utse tre ledamöter, varav två bör vara representativa för skogsägarnas organisationer och en för skogsarbetarnas organisationer, vederbörande lands- ting två ledamöter och vederbörande hushållningssällskap en ledamot, i enlighet med vad som anförts i motionen, dels att riksdagen måtte å riksstaten för budgetåret 1960/61 under nionde huvudtiteln anvisa till Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader ett reservationsanslag av 9 983 000 kronor, dels att riksdagen måtte medge, att på grundval av ovan föreslagna medelsanvisning skogsägare med upp till 50 ha skogsmark beredes möjlighet till kostnadsfritt biträde av skogsvårdsstyrelse under en biträdesdag och att biträdestaxorna i övrigt sänkes i möjlig utsträckning, samt att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte anhålla om vidtagande av härför erforderliga åtgärder, dels ock att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till enligt motionen erforderlig författningstext.

Beträffande de skäl som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna II: 750, I: 626, I: 628, I: 629, I: 630, I: 631, II: 782, II: 776, II: 778, I: 635 och II: 775.

Det förslag till förordning angående skogsvårdsstyrelsen som är fogat till propositionen har följande lydelse.

Förslag
till
förordning angående skogsvårdsstyrelser

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

För varje län skall finnas en skogsvårdsstyrelse.

Skogsvårdsstyrelsen skall vara förlagd i länets residensstad, såvida Kungl. Maj:t ej annorlunda förordnar.

Verksamhetsområdet för skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län skall omfattas jämväl Stockholms stad.

2 §.

Skogsvårdsstyrelse har till uppgift att främja och stödja den enskilda skogshushållningen samt verka för att skogsvårdsarbetet på de enskilda skogarna inom styrelsens verksamhetsområde bedrivs på ett planmässigt sätt, så ock att utöva den uppsikt och vidtaga de åtgärder, som jämlikt gällande skogsvårds-, naturskydds- och andra författningar ankomma på styrelsen.

Skogsvårdsstyrelse har att till fullgörande av sin uppgift lämna sakkunnigt biträde vid planläggning av skogsbrukets drift samt vid skogens vård och skötsel i övrigt;

verka för att sammanslutningar av skogsägare bildas ävensom bistå dylika sammanslutningar i deras verksamhet för skogsvården;

medverka vid åtgärder i syfte att främja yttre rationalisering av skogbärande fastigheter;

bevilja bidrag och lån till det enskilda skogsbrukets främjande;

svara för att inom verksamhetsområdet såvitt möjligt finnes tillräcklig tillgång på skogsfrö och skogsplanter av fullvärdig, för orten lämplig beskaffenhet;

bedriva skoglig yrkesutbildning och upplysning ävensom verka för samordning med liknande verksamhet som anordnas av annan huvudman; samt vidtaga åtgärder i övrigt ägnade att befordra en förbättrad skogshushållning.

Skogsvårdsstyrelse skall fastställa visst stämpelmärke att användas vid utsynningar och andra förrättningar, som verkställas av styrelsens personal, och på lämpligt sätt bringa detta märke till allmän kännedom.

Skogsvårdsstyrelse äger att med tillämpning av de föreskrifter, skogsstyrelsen fastställer, bestämma de villkor, under vilka styrelsen lämnar biträde vid planläggning av skogsbrukets drift eller vid skogens vård och skötsel i övrigt.

Skogsvårdsstyrelse skall på begäran tillhandagå andra myndigheter med de upplysningar och det biträde som styrelsen kan lämna. Av andra myndigheter äger styrelsen påkalla de upplysningar och det biträde som erfordras för dess ämbetsutövning och av myndigheterna kunna lämnas.

Har riksbanken, bankaktiebolag, sparbank, hypoteksförening, kassa för jordbrukskredit, försäkringsbolag eller statlig myndighet lämnat lån mot inteckning i fastighet med växande skog under villkor, att avverkning av skogen icke må ske annat än efter stämpling genom skogsvårdsstyrelsens försorg, åligger det styrelsen att, därest långivaren gjort framställning där-

om, till denne mot skäligen ersättning genast lämna meddelande om stämpling eller avverkning som påbörjats i strid med villkoret och kommit till styrelsens kännedom. Därest statlig garanti lämnats för lånet, skall skyldigheten i stället gälla mot den myndighet som beviljat garantin.

Vid fullgörande av sin uppgift har skogsvårdsstyrelse att ställa sig till efterrättelse vad i övrigt finnes föreskrivet i författningar och av Kungl. Maj:t eller skogsstyrelsen meddelade bestämmelser.

3 §.

Skogsvårdsstyrelse utgöres av sju ledamöter. Tre av dem utses av Kungl. Maj:t för en tid av fyra år. Kungl. Maj:t förordnar en av dessa ledamöter att vara ordförande samt utser suppleant för en var av dem. Tre ledamöter jämte suppleanter utses av landstinget eller, om inom styrelsens verksamhetsområde finnas fler än ett landsting, av dessa gemensamt för samma tid som de av Kungl. Maj:t utsedda ledamöterna. Såsom självskriven ledamot ingår länsjägmästaren hos skogsvårdsstyrelsen.

Styrelsen utser inom sig vice ordförande.

Avgår av Kungl. Maj:t eller landsting utsedd ledamot eller suppleant, skall ersättare för återstoden av perioden förordnas av den som utsett den avgångne.

Landshövdingen i länet äger, ändå att han icke är ledamot av styrelsen, närvara vid dess sammanträden och deltaga i överläggningarna. Detsamma gäller landssekreteraren eller annan av länsstyrelsen därtill förordnad tjänsteman.

4 §.

Hos skogsvårdsstyrelserna äro anställda tjänstemän i enlighet med gällande personalförteckning.

Annan personal må anställas i mån av behov och tillgång på medel. Vid bestämmande av anställningsvillkor för denna personal skall skogsvårdsstyrelsen ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som må av Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av skogsstyrelsen meddelas.

5 §.

Skogsvårdsstyrelse har att årligen

1. till skogsstyrelsen avgiva förslag till inkomst- och utgiftsstaten för verksamheten avseende nästföljande räkenskapsår;
2. till skogsstyrelsen och vederbörande landstingskommun avgiva berättelse över förvaltningen under näst föregående räkenskapsår; samt
3. enligt vad därom är särskilt stadgat till det centrala riksrevisionsverket avlämna räkenskaps- och redovisningshandlingar.

6 §.

Skogsvårdsstyrelsens medel må ej användas för andra skogar än dem som stå under styrelsens tillsyn eller för andra uppgifter än sådana som enligt denna förordning eller eljest gällande bestämmelser tillhöra området för styrelsens verksamhet.

Skogsvårdsstyrelse må förvärva fastighet, som är till gagn för styrelsens verksamhet. Avtal om sådant köp må dock ej av styrelsen slutas utan medgivande av Kungl. Maj:t eller förbehåll om sådant medgivande.

Skogsvårdsstyrelse må ej utan Kungl. Maj:ts medgivande upptaga lån.

7 §.

Ordförande och övriga ledamöter i skogsvårdsstyrelse så ock skogsvårdsstyrelsens tjänstemän äro i utövningen av sina befattningar underkastade det ansvar och den påföljd, som i allmän lag stadgas om statens ämbets- och tjänstemän. I fråga om åtal och disciplinär bestraffning skola föreskrifterna i 23—28 §§ allmänna verksstadgan den 7 januari 1955 (nr 3) äga motsvarande tillämpning, dock att de i 23 och 25 §§ meddelade bestämmelserna icke skola gälla beträffande länsjägmästare.

8 §.

Den som icke åtnöjes med skogsvårdsstyrelsens beslut äger, där ej annorlunda är stadgat, hos skogsstyrelsen söka ändring genom besvär, vilka skola ingivas till skogsvårdsstyrelsen. Beträffande beslut om tjänstetillsättning eller förslag därtill skall besvärstiden räknas från den dag, då beslutet tillkännagavs genom anslag i skogsvårdsstyrelsens lokal.

9 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda de närmare föreskrifter angående skogsvårdsstyrelse som erfordras utöver innehållet i denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1960, då förordningen den 30 maj 1941 (nr 350) angående skogsvårdsstyrelser skall upphöra att gälla.

Beträffande Kalmar län skola i stället för stadgandena i 1 § första och andra styckena samt 3 § nya förordningen bestämmelserna i 1 och 5 a §§ äldre förordningen tillämpas till den 1 januari 1961.

Då ledamot och suppleant i skogsvårdsstyrelse första gången utses enligt nya förordningen skall tiden för uppdraget bestämmas till den 1 juli 1964.

Vad i äldre förordningen stadgas om revision av skogsvårdsstyrelsens förvaltning och redovisning samt om ersättning till revisorer skall tillämpas beträffande räkenskaper, som upprättats för tiden till och med den 30 juni 1960.

Beträffande överklagande av beslut, som meddelats före nya förordningens ikraftträdande, skola äldre bestämmelser tillämpas.

Departementschefen

Departementschefen har anfört följande.

»**Inledning.** Skogens betydelse för samhällsekonomin framstår såsom uppenbar. Värdet av skogsbrukets och skogsindustriernas totala produktion kan för år 1959 uppskattas till 5 100 miljoner kronor. Samma år uppgick exportvärdet av skogsindustriprodukter till 3 758 miljoner kronor. Härav framgår att det är i hög grad angeläget att skogarnas produktionsförmåga utnyttjas effektivt, så att förutsättningar skapas för en ytterligare utvidgning av landets skogsbruk och därmed också av de industrier, som är beroende av skogen för sin råvaruförsörjning. Det är sålunda önskvärt att från bland annat skogsägarnas sida väsentliga insatser göres i form av skogsvårdsåtgärder, skogsvägbyggnad, skoglig utbildning, m. m. Vidare bör av-

kastningen från skogarna till fulla nyttiggöras, bland annat genom tillvaratagande av även de klenare virkessortimenten.

En utbyggnad och förbättring av skogsvägnätet är av största betydelse för möjligheterna att effektivare utnyttja befintliga skogstillgångar och således vidga den skogsindustriella råvarubasen. Den statliga bidragsgivningen till skogsvägbyggnaden har ökat avsevärt på senare år. År 1957 höjdes ifrågavarande riksstatanslag från 2 500 000 kronor till 7 500 000 kronor för att påföljande år uppräknas med ytterligare 200 000 kronor. Erinras må att år 1959 ett tilläggsstatanslag av 5 000 000 kronor anvisades till vissa vägbyggnader å enskilda och statliga skogar utöver ordinarie anslag å 7 700 000 kronor. Under de senaste budgetåren har dessutom omfattande skogsvägbyggnader kommit till stånd med anlåtande av beredskapsmedel. I syfte att främja de skogliga produktions- och transportförhållandena i de fyra nordligaste länen har Kungl. Maj:t i proposition nr 62 till innevarande års riksdag angående vissa norrlandsfrågor föreslagit, att medelsanvisningen under anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland för nästa budgetår höjes med 300 000 kronor till 2 000 000 kronor.

Utbyggnaden av skogsvägnätet är en fråga som i första hand rör skogsägarna själva men också är av stor vikt för skogsindustrierna. Det föreligger emellertid jämväl från det allmännas sida ett betydande intresse av att förbättringar av de skogliga transportförhållandena kommer till stånd.

För att möjliggöra en fortsatt utbyggnad av skogsindustrin i vårt land på grundvalen av en tryggad försörjning med råvara är det av väsentlig betydelse att skogarnas produktionsförmåga höjes genom skogsvårdande åtgärder. De uppgifter som härvidlag åvilar skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna i fråga om de ej statliga skogarna är ansvarsfulla. Bland annat torde behovet av starkt intensifierade återväxtåtgärder komma att ställa ökade krav på styrelsernas medverkan vid planläggningen och genomförandet av åtgärdsprogrammen. Det är av vikt att styrelserna vid sin tillämpning av skogsvårdslagen och övriga ifrågakommande författningar eftersträvar att åstadkomma största möjliga effektivitet inom skogsvården.

Likaledes av betydelse för en åsyftad, utökad skogsvård är att landets försörjning med skogsfrö och skogsplanter blir lämpligt ordnad. Vidare synes det vara angeläget att verksamheten med upprättande av skogsbruksplaner intensifieras. För den enskilde skogsägaren torde nämligen skogsbruksplanen utgöra ett synnerligen värdefullt hjälpmedel vid den ekonomiska planläggningen av skogsbruket på kort och lång sikt inom fastigheten i fråga.

Med hänsyn till de stora krav på yrkesskicklighet, som i det moderna skogsbruket måste ställas på inom näringsgrenen sysselsatta, är det nödvändigt att yrkesutbildningen samt upplysnings- och rådgivningsverksamheten på det skogliga området utbygges och förbättras. Det är sålunda angeläget, att skogsstyrelsens och skogsvårdsstyrelsernas resurser på hithörande område utökas.

Den utveckling vilken under senare år ägt rum och som kan förväntas inom det enskilda skogsbruket bör föranleda förstärkning av skogsvårdssty-

relseorganisationen. Med utgångspunkt från 1955 års skogsvårdsutrednings betänkande kommer jag att i det följande framlägga mina förslag till vissa ändringar beträffande sagda organisation samt vissa riktlinjer för såväl denna organisations som skogsstyrelsens verksamhet.

En av grundtankarna i förenämnda betänkande är att det enskilda skogsbruket i princip skall svara för sina skogsvårdskostnader. I enlighet härmed föreslår utredningen, att skogsvårdsstyrelsernas taxa bör bygga på de reella kostnaderna och att styrelsernas frö- och plantproduktion bör bedrivas af-färsmässigt. Härigenom avses skogsägarnas självverksamhet komma att stimuleras samt förutsättningarna för samverkan i skogsbruksområden, privat plantskoledrift m. m. förbättras. Det statliga stödet till det enskilda skogsbruket bör enligt utredningen omfatta dels anslag till den del av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet som är av offentlig natur, dels bidrag och lån till skogsägare från särskilda anslag och lånefonder.

För egen del biträder jag ifrågavarande grundläggande principer för finansieringen av skogsvårdsarbetet å de enskilda skogarna. Vad gäller storleken av det statliga stödet torde få erinras om att de i riksstaten för innevarande budgetår upptagna anslagen till skilda utgiftsändamål vid skogsvårdsstyrelserna och till vissa andra skogligen åtgärder, vari styrelserna direkt eller indirekt medverkar, uppgår till närmare 37 000 000 kronor. Vidare har innevarande år av prisutjämningsavgifter avsatts ett belopp av 650 000 kronor att användas för bestridande av kostnaderna för genomförande av en återväxttaxering, som är avsedd att ge upplysningar bland annat om tillståndet hos det senaste decenniets återväxter och om resultatet av skilda förnyingsmetoder. I samband härmed vill jag anmäla att jag avser senare denna dag föreslå, att 500 000 kronor skall anvisas till förstärkning av lånefonden för insamling av skogsfrö. Å andra sidan har till statsverket inflytande skogsvårdsavgifter uppgått till betydande belopp. För innevarande budgetår beräknas inkomsterna härav till 12 600 000 kronor.

Den av skogsstyrelsen aktualiserade frågan att taga i anspråk andra medel än sådana som anvisats över statsbudgeten för bidragsgivning till vissa åtgärder för återuppbyggnad av skogsbeståndet torde böra slutligt avgöras i annat sammanhang. De av styrelsen åsyftade tillgångarna i skogsvårdsfonden är numera disponerade för annat ändamål.

Frågan om införande av ett system med obligatoriska skogskulturavgifter har ingående dryftats av skogsvårdsutredningen. Utredningen har emellertid avvisat ifrågavarande tanke främst under åberopande av att ett system med obligatoriska avgifter kunde sägas i viss mån strida mot den för svensk skogspolitik grundläggande principen om skogsägarnas fostran till ökad ansvarskänsla för skogsproduktionen. Som framgått av den tidigare redogörelsen har frågan om obligatoriska avsättningar inom det enskilda skogsbruket till skogsvårdande åtgärder i anledning av väckta motioner varit föremål för prövning av 1959 års riksdag. Det i motionerna framförda förslaget angående lagstiftning om obligatoriska skogskulturavgifter, vilket delvis

grundade sig på sysselsättningspolitiska överväganden, föranledde emellertid ingen riksdagens åtgärd med hänsyn till att frågan var föremål för Kungl. Maj:ts övervägande.

Enligt min mening bör under normala tider medel kunna fonderas för att skapa ekonomisk grundval för skogsvårdsverksamheten under sämre tider. Dylig fondering bör emellertid även i fortsättningen bygga på frivillighet och ske med utnyttjande av redan nu förefintliga fonderingsmöjligheter som insättningar på skogskonton och på särskilda konton inom föreningsrörelsen samt avsättningar till investeringsfonder för konjunkturutjämning.

Med anledning av det av skogsstyrelsen i dess remissyttrande framförda förslaget om revidering av bestämmelserna rörande skogskonto får jag erinra om att systemet med insättning å skogskonto avser att under förhållandevis gynnsamma villkor möjliggöra en utjämning i beskattningshänseende av ackumulerad inkomst av skogsbruk. Det torde därför inte kunna ifrågakomma vare sig att ändra det årliga lägsta insättningsbeloppet — för närvarande 2 000 kronor — eller att rörande användningen av de å skogskonto insatta medlen ensidigt uppställa några speciella regler.

Skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. Skogsvårdsstyrelserna har hittills i stort sett bedrivit sitt arbete var och en efter de linjer och i de former, som vederbörande styrelse ansett lämpliga och ändamålsenliga. Detta har, såsom redan 1944 års skogsvårdsstyrelseutredning på sin tid framhöll, medfört att såväl den allmänna inriktningen av styrelsernas verksamhet som de i densamma tillämpade arbetsmetoderna växlat avsevärt mellan skilda styrelser. Den av nyssnämnda utredning verkställda undersökningen av åtgärdsbehovet å de enskilda skogarna — det s. k. normalprogrammet — torde emellertid i viss mån ha normerat skogsvårdsstyrelsearbetet. I denna riktning har även verkat de anvisningar, som skogsstyrelsen lämnat för skogsvårdsstyrelsernas administrativa och kamerala verksamhet samt för deras uppgifter med den skogliga yrkesutbildningen, frö- och plantförsörjningen m. m. Det bör vara en angelägen uppgift för skogsstyrelsen att tillse att den angivna utvecklingen fullföljes. Ej minst gäller detta i fråga om organisationen för fältarbetet.

1955 års skogsvårdsutredning har vid behandlingen av frågan om skogsvårdsstyrelsernas framtida arbetsuppgifter lämnat en redogörelse för hur utredningen bedömt utvecklingen fram till ungefär år 1968. Enligt utredningen skulle berörda organs arbete komma att öka inom bland annat grenarna kursverksamhet, annan upplysning och propaganda, skogsvägbyggnad samt skogsindelning och skogsuppskattning. Det skulle däremot komma att vara oförändrat inom grenarna återväxtåtgärder, skogsdikning och övervakande av skogslagarnas efterlevnad samt minska inom grenen beståndsvård och avverkning.

För att det skall bli möjligt att verkställa aktuella anslagsberäkningar utifrån den i föregående avsnitt föreslagna grundprincipen, att staten bör bekosta den del av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet som är av offentlig

natur, erfordras emellertid, att ställning toges till hur stor omfattningen bör vara av den förrättningsverksamhet, för vilken det ekonomiska ansvaret skall åvila staten. Nämnda verksamhet torde i vart fall under de närmaste åren komma att ha ett relativt oförändrat omfång om därvid bortses från den ökning som följer av en fortsatt utbyggnad av yrkesutbildningen. För nästa budgetår har jag efter bedömning av föreliggande statistik rörande skogsvårdsstyrelsernas förrättningsverksamhet och med beaktande av de förändringar i verksamhetens inriktning och omfattning, vilka kan förväntas vid genomförande av mina i förevarande sammanhang framlagda förslag, funnit mig böra räkna med att den ej taxebelagda verksamheten bör omfatta 83 000 dagar, varav cirka 30 000 dagar yrkesutbildning och kursverksamhet.

I skogsvårdsstyrelsernas taxebelagda verksamhet torde en viss förskjutning kunna förväntas bland annat till följd av tillkomsten av ytterligare skogsbruksområden — vilken utveckling är i hög grad önskvärd — ävensom på grund av en successivt ökande självverksamhet bland skogsägarna.

Utredningsförslaget att skogsvårdsstyrelsernas verksamhet med allmän upplysning och personlig rådgivning i skogsvårdsfrågor bör intensifieras samt att rådgivningsförrättningar, som kommer till stånd på skogsvårdsstyrelsens initiativ, bör vara kostnadsfria, vill jag uttala min anslutning till. Däremot bör ersättning uttagas för sådan rådgivning, som sker på förfrågan av enskilda eller sammanslutningar. Vid mina nyss angivna beräkningar har jag utgått från att cirka 6 000 ej taxebelagda förrättningsdagar skall disponeras för styrelsernas rådgivningsarbete på eget initiativ. Sagda tal motsvarar i det närmaste hela antalet år 1958 redovisade dagar inom verksamhetsgrenen.

Vad gäller inriktningen av skogsvårdsstyrelsernas upplysnings- och rådgivningsverksamhet vill jag framhålla den stora betydelsen av att såväl den skogliga forskningens som den praktiska erfarenhetens rön genom nämnda verksamhet blir kända för skogsägarna och nyttiggjorda i skogsbruket. Bland annat genom vidgat samarbete mellan skogsstyrelsen och de skogliga forskningsorganen bör förutsättningar skapas för att skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän i ökad utsträckning skall kunna kontinuerligt erhålla den information och vidareutbildning som erfordras för att största möjliga effekt skall nås i upplysnings- och rådgivningsarbetet.

Den av skogsvårdsstyrelserna bedrivna verksamheten med skoglig yrkesutbildning har ökat kraftigt på senare tid. Såsom mått på verksamhetens expansion må nämnas, att antalet elevdagar stigit med sammanlagt 32 000 under de två senaste budgetåren och att antalet för innevarande budgetår beräknas komma att uppgå till 170 000. År 1950 var motsvarande tal 12 500. Antalet elevdagar hänförliga till de i vissa grundutbildningskurser ingående praktikskedena har för nu löpande budgetår beräknats till 65 000.

Den snabba rationalisering som pågår inom skogsbruket ställer allt större fordringar på yrkeskunnighet hos de inom skogsbruket sysselsatta, såväl

enskilda skogsägare som skogsarbetare. Även ur arbetarskyddssynpunkt är det av vikt att yrkeskunnigheten ökar. För den fortsatta utvecklingen och rationaliseringen av skogsbruket fordras vidare en planmässig och omsorgsfull arbetskraftsrekrytering, bland annat baserad på yrkesorientering och utbildning. Det synes mig mycket angeläget, att en successiv utbyggnad sker av sistnämnda båda grenar i skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. I fråga om yrkesutbildningens utformning vill jag ansluta mig till skogsvårdsutredningens uttalande, att sådan fasthet i organisatoriskt och innehållsmässigt avseende bör eftersträvas att utbildningen i fråga får karaktären av skoglig yrkesskola.

Fortlöpande har nya erfarenheter vunnits i fråga om lämpligaste inriktning och omfattning av de kurser, som innefattas i den skogliga yrkesutbildningen. Denna kan emellertid enligt min mening ännu ej anses ha funnit en slutgiltig form. Jag är därför inte beredd att framlägga förslag om några bindande eller detaljerade normer i detta avseende. De närmast kommande årens utveckling och erfarenheter bör avvaktas. Skogsstyrelsen bör emellertid tillse, att undervisningsformerna inom de olika länen blir i stort sett likartade och likvärdiga. Över huvud har skogsstyrelsen en viktig uppgift att fylla i den fortsatta verksamheten för intensifiering och utbyggnad av den skogliga yrkesutbildningen.

Med hänsyn till de höga driftkostnaderna samt byggnads- och utrustningsutgifterna för en modern skogsbruksskola bör till grund för de fortsatta investeringarna i skolor av dylikt slag ligga en för hela skogsvårdsstyrelseorganisationen gällande långsiktig plan. Vid upprättandet av denna bör skogsstyrelsen beakta alla möjligheter att genom exempelvis samverkan mellan skilda skogsvårdsstyrelser och fullt utnyttjande av redan befintliga skolanläggningar hålla nere byggnadsbehovet. Jag förutsätter, att skogsstyrelsen i byggnadstekniska och liknande frågor även i fortsättningen samråder med byggnadsstyrelsen samt i övrigt i erforderlig omfattning med bland annat lantbruksstyrelsen. Till frågorna om personalbehovet i undervisningsverksamheten samt om finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas skogsbruksskolor återkommer jag i det följande.

Den av skogsstyrelsen för närvarande bedrivna lärar- och instruktörsutbildningen synes lämpligt utformad och utbildningskapaciteten torde svara mot föreliggande behov av lärare och instruktörer.

Samtidigt med att insatserna för återväxtåtgärder i olika former ökar kommer behovet av skogsfrö och skogsplanter att högst avsevärt stiga. Såsom utredningen framhållit är det därför önskvärt med en utvidgning av den enskilda företagsamheten på frö- och plantproduktionens område. För att en sådan utvidgning skall komma till stånd torde i dagens läge erfordras ett visst stöd från statens sida. I enlighet med förslag, som chefen för handelsdepartementet framlagt i årets statsverksproposition vid behandlingen av det under tionde huvudtiteln upptagna anslaget Bidrag till företagareföreningar m. fl., kan bland andra skogliga handelsplantaskolor komma i fråga för kreditstöd genom nämnda föreningar. Då ett liknande

kreditgarantistöd torde vara påkallat även för att få till stånd mindre skogsplantaskolor, huvudsakligen sådana som är avsedda att drivas i kombination med jord- eller skogsbruk, föreslår jag att statlig lånegaranti försöksvis införas för lån, som av enskild jordbrukare eller skogsägare upptages på allmänna marknaden för att finansiera investeringar i dylika skogsplantaskolor. De utgiftsändamål som därigenom bör kunna stödjas är erforderlig markbearbetning, anskaffande av maskiner samt frö- och plantmaterial ävensom uppförande av maskin- och redskapshus samt lagringslokal. Inköp av mark torde ej böra stödjas utöver vad som kan ske på grundval av kungörelsen 1948: 342 angående statligt stöd till jordbrukets yttre och inre rationalisering m. m. Nu ifrågakommande kreditgarantier bör avse lån med en längsta amorteringstid av tio år. Garanti må kunna beviljas för det belopp, som anses oundgängligen erforderligt för genomförande av investeringen, dock högst 20 000 kronor. För den statliga garantin bör fordras sådan säkerhet, in-teckning i vederbörande fastighet eller av annat slag, som kan anses tillfredsställande ur det allmännas synpunkt. Garanti bör inte beviljas för lån, som kan erhållas såsom bottenlån, och ej heller utan att skogsvårdsstyrelsen i länet tillstyrkt investeringen. Garantibeviljande myndighet bör, i vart fall tills vidare, vara skogsstyrelsen. Utöver här nämnda villkor bör för verksamheten gälla vad Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, skogsstyrelsen därom beslutar. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, därest riksdagen inte har något att invända mot införande av den här föreslagna stödformen, utfärda författningsbestämmelser i ämnet bland annat beträffande kontrollen. För berörda lånegarantier synes för nästa budgetår böra fastställas en garantiram av 1 000 000 kronor.

Utredningens förslag att skogsvårdsstyrelsernas frö- och plantproduktion bör drivas affärsmässigt i form av en från den övriga verksamheten skild rörelse ansluter jag mig till. Däremot kan jag inte biträda förslaget att staten genom en särskild lånefond skall ställa erforderligt kapital till skogsvårdsstyrelsernas förfogande för investering i och drift av plantskolor samt för fröinsamling m. m. Vad gäller plantskoleverksamheten bör i stället, såsom statskontoret framhållit, skogsvårdsstyrelserna liksom hittills efter framställning till Kungl. Maj:t i varje särskilt fall kunna medgivas rätt att upptaga lån på den allmänna kreditmarknaden. Likaså bör alltjämt lånefonden för insamling av skogsfrö bibehållas såsom stöd för finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas fröinsamling. Dock bör lån som utlämnas efter den 1 juli 1960 förräntas enligt den för statens utlåningsfonder gällande normalräntan. Det torde få ankomma på skogsstyrelsen att i övrigt fastställa riktlinjer för hur skogsvårdsstyrelsernas verksamhet med frö- och plantproduktion skall bedrivas tekniskt och ekonomiskt.

I förevarande sammanhang får jag anmäla, att jag har för avsikt att inom kort föreslå Kungl. Maj:t att uppdraga åt skogsstyrelsen att verkställa utredning i fråga om kvalitetskontroll av skogsfrö och skogsplantor.

Att såsom i betänkandet förordas skogsvårdsstyrelserna skall intensifiera

sitt arbete med regional skogsvägplanering och med upprättande av skogsbruksplaner vill jag tillstyrka. Dessa båda slag av uppgifter bör enligt min mening i fortsättningen ägnas betydligt mera intresse och arbetskraft än vad nu är fallet, dock utan att förfarandet göres alltför omständligt. De företagsekonomiska och samhällsekonomiska vinster som på så sätt kan erhållas är uppenbara. I syfte att förstärka styrelsernas kapacitet för skogstekniska uppgifter bör vissa omdispositioner ske inom nuvarande personalram.

Såsom redan antytts har skogsstyrelsen en viktig uppgift att fylla såsom ledande och samordnande organ för det intensifierade arbetet inom åtskilliga av skogsvårdsstyrelsernas verksamhetsgrenar. Å andra sidan bör från skogsstyrelsen kunna delegeras ett flertal arbetsuppgifter till de regionala styrelserna. Sålunda förordar jag, att bidrags- och lånegivningen — i den mån den ej redan reglerats genom nu gällande författningar — fortsättningsvis anförtros skogsvårdsstyrelserna, sedan dessa omorganiserats på det sätt jag ämnar föreslå i efterföljande avsnitt. Styrelserna skall vid behandlingen av ansökningar om lån och bidrag tillämpa de anvisningar, som skogsstyrelsen meddelar i anslutning till gällande författningar. Därest riksdagen biträder angivna förslag om delegering av uppgifter till skogsvårdsstyrelserna, torde Kungl. Maj:t få vidtaga erforderliga ändringar i bidrags- och lånebestämmelserna. Därvid torde samtidigt en formell överarbetning få göras för att i redaktionellt avseende förenkla författningarna på området. I övrigt bör eftersträvas att så långt det befinner sig ändamålsenligt överflytta handläggningen och prövningen av ärenden av huvudsakligen skogsekonomisk och skogsteknisk karaktär från det centrala organet till de regionala. Skogsstyrelsen bör efter verkställda undersökningar till Kungl. Maj:t redovisa, vilka åtgärder som härutinnan vidtagits eller som anses böra genomföras, i förekommande fall efter beslut av Kungl. Maj:t.

Skogsvårdsstyrelseorganisationen. Sedan skogsvårdsstyrelserna år 1946 erhöll sin nuvarande organisationsform har delvis mycket genomgripande förändringar skett i fråga om såväl arten som omfattningen av styrelsernas arbetsuppgifter. Den skogligen yrkesutbildningen ställer exempelvis helt andra krav på styrelsernas medverkan och personalens kvalifikationer än som förutsattes vid 1946 års omorganisation. Verksamheten med skogsodling samt frö- och plantförsörjning har likaså tillfört styrelserna arbetsuppgifter av organisatorisk, ekonomisk och annan art av tidigare inte förutsedd omfattning. Till följd av lagstiftningsåtgärder på ej blott skogsbrukets utan även jordbrukets och andra områden har styrelserna vidare ställts inför delvis nya problem. Samtidigt har andra frågor kommit att träda i bakgrunden. De anförda omständigheterna gör, att en omprövning av skogsvårdsstyrelsernas organisation och arbetsformer i syfte att effektivisera och rationalisera deras verksamhet synes i hög grad påkallad.

Vid ställningstagandet till organisationsfrågorna måste beaktas, att skogsvårdsstyrelsernas verksamhet beröres av den pågående utredningen rörande

de yrkesutbildningens centrala ledning. I årets statsverksproposition har jag anmält min avsikt att senare begära Kungl. Maj:ts bemyndigande att tillkalla sakkunniga för att verkställa en allmän översyn av den statliga och statsunderstödda organisationen inom hela det område som rör jordbrukets och skogsbrukets rationalisering samt därmed sammanhängande frågor. Denna utredning bör bland annat behandla organisatoriska spörsmål angående skogsvårdsstyrelserna.

Jag har emellertid funnit det vara av sådan vikt att styrelsernas organisation och verksamhet så snart som möjligt effektiviseras, att jag redan nu anser mig böra framlägga förslag i ämnet. Vid förslagets utformande har jag eftersträvat, att organisationsändringarna inte skall hindra ett genomförande av de resultat, vartill nämnda utredningar kan leda.

Jag torde härefter få övergå till att behandla de utredningsförslag rörande skogsvårdsstyrelsernas organisation m. m., för vilka utförlig redogörelse lämnats i det föregående, och därvid först frågan om skogsvårdsstyrelsernas förvaltningsrättsliga ställning. I samband med 1946 års omorganisation diskuterades frågan, huruvida styrelserna borde förstatligas. Såsom fördelar av en sådan åtgärd nämndes bland annat, att enhetliga riktlinjer skulle kunna uppdragas för styrelsernas personal- och löneförhållanden och även andra organisatoriska spörsmål. Vidare skulle styrelserna såsom statsorgan fullfölja den skogsvårds- och avverkningspolitik som enligt statsmakternas mening borde drivas. Emellertid stannade föredragande departementschefen (prop. 1946: 126) för att inte då föreslå styrelsernas förändring till helt statliga organ. Departementschefens förslag godtogs sedermera av jordbruksutskottet som i sitt utlåtande (JoU 61) anförde, att frågan om ett förstatligande av skogsvårdsstyrelserna borde bero i avvaktan på erfarenhet av styrelsernas verksamhet efter den ifrågasatta reformens genomförande.

Skogsvårdsutredningen uttalar i sitt betänkande, att erfarenheterna av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet under tiden efter genomförandet av 1946 års reform knappast i och för sig ger anledning till en omprövning. För egen del anser jag liksom skogsstyrelsen i dess remissyttrande över betänkandet, att skäl talar för att skogsvårdsstyrelsernas ställning i vissa hänseenden närmas till vad som gäller för statliga organ. Jag kommer sålunda vid behandlingen i det följande av spörsmålen rörande styrelsernas sammansättning, personal och arbetsformer ävensom i fråga om besvärsrätten att framlägga sådana förslag, att styrelsernas förvaltningsrättsliga ställning i flertalet avseenden kommer att överensstämma med den som intages av helt statliga länsmyndigheter.

Med hänsyn bland annat till skogsvårdsstyrelsernas funktioner såsom skogliga länsorgan anser jag i likhet med utredningen att skogsvårdsstyrelsernas geografiska verksamhetsområden i princip bör ansluta till länsindelningen. Enligt nu gällande bestämmelser sammanfaller sagda verksamhetsområden med landstingskommunernas, varav följer att Kalmar län har två skogsvårdsstyrelser. Efter ingående övervägan-

den på grundval av det undersökningsmaterial och de synpunkter vilka framlagts av den sakkunnige som haft att utreda frågan om sammanslagning av lantbruksnämnderna i Kalmar län, m. m. har jag funnit, att förenämnda princip, att en skogsvårdsstyrelse skall finnas inom varje län, bör gälla även vad beträffar nyssnämnda län.

I samtliga övriga län i riket, även de mest skogrika, finns såsom nämnts bara en skogsvårdsstyrelse. Omnämns må också att jag tidigare denna dag vid anmälan av särskild proposition angående vissa ändringar i lantbruksstyrelsens och lantbruksnämndernas organisation, m. m. förordat, att sammanslagning skall ske av de båda lantbruksnämnderna respektive de båda hus hållningssällskapen i Kalmar län. Genom en sammanföring av de två skogsvårdsstyrelserna i länet till en förvaltningsenhet kan vissa kostnadsbesparingar göras såväl på personalsidan som i fråga om investeringar. Jag utgår emellertid från att skogsvårdsstyrelsen i Kalmar — dit den nya, gemensamma förvaltningsenheten bör förläggas främst med hänsyn till behovet av kontakter med andra länsorgan — därest så befinner önskvärt bibehåller en mindre arbetsgrupp med förrättningspersonal inom den norra länsdelen. För att giva de två i länet nu befintliga skogsvårdsstyrelserna tillfälle till erforderliga omställningsåtgärder bör sammanslagningen äga rum först per den 1 januari 1961.

Skogsvårdsutredningens förslag att de grundläggande bestämmelserna om skogsvårdsstyrelser bör meddelas i den särskilda förordningen angående dylika styrelser samt att i konsekvens härmed bestämmelserna i 4 § skogsvårdslagen om skogsvårdsstyrelse som tillsynsmyndighet bör ersättas med en bestämmelse om att uppsikt över att skogsmark med därå växande skog skötes i enlighet med vad i skogsvårdslagen stadgas skall utövas av vederbörande skogsvårdsstyrelse anser jag mig kunna biträda. Fråga om vissa ändringar i skogsvårdslagen har nyligen underställts lagrådet för yttrande och avsikten är att proposition i ämnet snarast skall framläggas för riksdagen.

Beträffande skogsvårdsstyrelsernas sammansättning ansluter jag mig helt till skogsvårdsutredningens uttalande att styrelserna skall ha god lokal förankring, vara representativa för det enskilda skogsbruket i länet, kunna arbeta effektivt samt vara lämpade att taga ansvar i frågor rörande den skogliga yrkesutbildningen. Jag biträder därför också förslaget att skogsvårdsstyrelse skall bestå av sju ledamöter, inberäknat ordföranden och länsjägmästaren, vilken skall vara självskriven ledamot. Där emot kan jag inte biträda utredningens förslag beträffande ordningen för utseende av de icke självskrivna ledamöterna. Med hänsyn till vikten av att skogsvårdsstyrelse erhåller god lokal förankring, anser jag att landstinget bör äga utse tre ledamöter i styrelsen. Önskvärt är även att, såsom utredningen avsett, en av de av landstinget utsedda ledamöterna har särskild inriktning på yrkesutbildningsfrågor. Övriga tre icke självskrivna ledamöter torde böra utses av Kungl. Maj:t, som därvid även bör förordna en av dessa ledamöter att vara ordförande i styrelsen. För samtliga icke själv-

skrivna ledamöter — vilka bör utses för en tid av fyra år — bör finnas suppleanter, utsedda i enahanda ordning och för samma tid som ledamöterna. Styrelsen bör äga att inom sig utse vice ordförande. Den skall vara beslutför då, förutom ordföranden, minst fyra andra ledamöter är närvarande. Med hänsyn till skogsvårdsstyrelsernas ställning såsom länsorgan synes i skogsvårdsstyrelseförordningen böra stadgas, att — likom nu gäller i fråga om lantbruksnämnd och hushållningssällskap — landshövdingen i länet skall äga närvara vid skogsvårdsstyrelsens sammanträden och delta i överläggningarna, även om han ej skulle tillhöra styrelsen. Samma rätt torde böra tillkomma landssekreteraren eller annan av länsstyrelsen utsedd tjänsteman.

Vad beträffar skogsvårdsstyrelsernas arbetsformer synes lämpligt att bestämmelser rörande tjänstemännens åligganden, ärendenas handläggning m. m. utfärdas i ett med instruktionerna inom statsförvaltningen såsom förebild utarbetat reglemente för skogsvårdsstyrelserna. I skogsvårdsstyrelseförordningen bör meddelas föreskrifter rörande styrelsernas samråd och samverkan med andra myndigheter. I detta sammanhang vill jag erinra om att i 1959 års riksdagsbeslut rörande vissa nya riktlinjer för jordbrukets och skogsbrukets rationalisering innefattades även uttalanden och regler beträffande en intimare samverkan mellan skogsvårdsstyrelserna samt lantbruksnämnderna, hushållningssällskapen och lantmäterimyndigheterna.

Som en följd av i detta sammanhang framlagda och behandlade förslag rörande skogsvårdsstyrelsernas organisation anser jag inte erforderligt att i skogsvårdsstyrelseförordningen längre skall ingå bestämmelse angående särskilda råd för undervisningsfrågor.

Ej heller synes fortsättningsvis behövt med bestämmelser i reglementet för skogsvårdsstyrelserna angående skogsskoleutbildade bisittare vid sammanträdena.

Med anledning av vad utredningen i förevarande sammanhang uttalat angående önskvärdheten av att företagsnämnder inrättas vid styrelserna vill jag omnämna att överenskommelse numera träffats med vederbörande personalorganisationer om inrättande från och med innevarande år av såväl en central företagsnämnd för hela skogsvårdsstyrelseorganisationen som lokala nämnder vid de enskilda styrelserna.

Vad gäller rätten att fullfölja talan mot skogsvårdsstyrelses beslut är denna för närvarande begränsad till beslut enligt skogsvårdslagen samt beslut rörande tillsättande, entledigande eller disciplinär bestraffning av personal hos skogsvårdsstyrelse ävensom om tillämpning av gällande avlöningsföreskrifter. I likhet med utredningen anser jag att ifrågakarande besvärsmätt bör utvidgas till att avse samtliga beslut som fattas av skogsvårdsstyrelse, dock med bibehållande av den i skogsvårdslagen angivna inskränkningen beträffande beslut enligt 10 § i lagen. En sådan ändring i besvärsmätten finner jag motiverad att genomföra i anslutning till den omorganisation beträffande skogsvårdsstyrelserna som

här förordas. Första besvärinstans bör vara skogsstyrelsen. Över ämbetsverkets beslut kan besvär anföras hos Kungl. Maj:t.

Skogsvårdsstyrelse bör årligen avgiva förvaltningsberättelse till skogsstyrelsen och vederbörande landsting. I enlighet med vad chefen för finansdepartementet i särskild proposition den 4 mars 1960 förordat bör revisionen av skogsvårdsstyrelsernas räkenskaper för tiden från och med den 1 juli 1960 åvila det centrala revisionsorganet. Den sålunda föreslagna överflyttningen av revisionen vid skogsvårdsstyrelserna från för varje styrelse särskilt utsedda revisorer till revisionsverket är motiverad främst av att kostnaderna för den av styrelserna bedrivna verksamheten till största delen bestrides av statliga medel samt med driftinkomster från den med huvudsakligen nyssnämnda slag av medel uppbyggda serviceorganisationen. Den affärsmässiga verksamhet som bedrivs vid skogsvårdsstyrelserna är därför ur finansiell synpunkt att likställa med liknande verksamhet vid statliga myndigheter. Förutom staten bidrager landstingen i viss, ehuru i förhållande till den statliga bidragsgivningen mindre utsträckning till finansieringen av skogsvårdsstyrelseverksamheten. Landstingens representation i styrelserna har av mig föreslagits utökad från en till tre ledamöter. Med hänsyn härtill och till de i övrigt föreslagna ändringarna torde det inte komma att föreligga behov av att landstingen utser särskilda revisorer.

Den genom det föreslagna revisionsförfarandet uppkommande besparingen torde för skogsvårdsstyrelsernas del kunna beräknas till i runt tal 100 000 kronor per år. Skogsvårdsstyrelserna skall ha att följa de anvisningar för bokföring m. m. som revisionsverket efter samråd med skogsstyrelsen utfärdar.

För tiden intill dess det centrala revisionsverket övertager revisionen bör denna bedrivas på hittillsvarande sätt.

I skogsvårdsstyrelseförordningen meddelas föreskrifter angående inrättande av skogsvårdskommitté med uppgift att medverka vid utförandet av de på skogsvårdsstyrelse ankommande arbetsuppgifterna av mera allmän natur ute i länet. De för närvarande i några län verksamma kommittéerna synes närmast fungera som kontaktorgan mellan skogsvårdsstyrelse och skogsägare. Med hänsyn till arten av de uppgifter, åt vilka de nu verksamma kommittéerna ägnar sig, torde anledning saknas att i författning meddela särskilda bestämmelser angående skogsvårdskommittéer. I likhet med utredningen finner jag därför, att ifrågakvarande regler bör utgå ur skogsvårdsstyrelseförordningen.

Skogsvårdsutredningen har i samband med sin prövning av frågan om skogsvårdsstyrelsernas personalbehov utarbetat riktlinjer för en efter rationella och enhetliga grunder uppbyggd organisationsplan för en var styrelse. Med ledning av dessa riktlinjer har utredningen därefter avvägt personalbehovet. Jämfört med nuvarande förhållanden innebär utredningens förslag, att personalkadern vid skogsvårdsstyrelserna skulle förbli oförändrad till sin omfattning men att så gott som samtliga för närvarande med driftmedel avlönade tjänster skulle uppföras på personalförteck-

ning under avlöningsanslaget. Vidare avses i förslaget att lönerregleringar beträffande en rad grupper av tjänster skall vidtagas.

Med hänsyn till vikten av att skogsvårdsstyrelsernas personalresurser utnyttjas på effektivaste sätt ansluter jag mig till uppfattningen, att deras interna organisation i fortsättningen bör grundas på rationellt uppbyggda organisationsplaner. I överensstämmelse med vad utredningen förordat bör sålunda för varje styrelse finnas en fastställd organisationsplan. Dylik plan bör första gången fastställas av Kungl. Maj:t, varefter skogsstyrelsen bör medgivnas rätt att — inom ramen för vad Kungl. Maj:t därom beslutar — vidtaga sådan ändring av planen som utvecklingen och erfarenheterna motiverar. Vid de skogsvårdsstyrelser där verksamheten har mera betydande omfattning synes organisationen lämpligen böra vara utformad så, att fem slag av sektioner finns inrättade. En sektion torde böra avses för administrativa uppgifter, en för återväxtåtgärder samt frö- och plantförsörjning, en för skogstekniska uppgifter, en eller flera sektioner — skogsvårdssektioner — med uppgift att leda det praktiska fältarbetet inom länsskogsvaktarområdena samt slutligen en sektion för den skogliga yrkesutbildningen. I de medelstora länen torde följande sektioner normalt böra ingå i organisationen, nämligen en skogsvårdssektion, innefattande även återväxtuppgifter, en skogsteknisk sektion och en undervisningssektion. Vid de minsta skogsvårdsstyrelserna torde någon strikt sektionsindelning knappast vara påkallad, utan i stället bör genom arbetsordning eller på annat sätt reglering ske av arbetsuppgifterna.

I den nya organisationen bör länsjägmästaren inta en fristående ställning samt i egenskap av skogsvårdsstyrelsens chefstjänsteman leda, övervaka och samordna arbetet vid styrelsen. Som sektionschefer bör i första hand tjänstgöra jägmästarpersonal. Den administrativa sektionen synes lämpligen böra förestås av biträdande länsjägmästare i Ao 24 eller Ao 25. Därigenom kan länsjägmästaren avlastas en hel del arbetsuppgifter och på så sätt få ökade möjligheter att ägna sig åt andra, betydelsefulla åligganden. Övriga sektioner bör mestadels förestås av jägmästare i Ao 23 eller, i den mån antalet tjänster i lönegrad A 24 räcker därtill, av biträdande länsjägmästare.

De normer för organisationsplaner samt för besättande av sektionschefsbefattningar som här skisserats torde böra tillämpas vid utarbetandet av de förutsatta organisationsplanerna, varvid tillika skall beaktas betingelserna inom de skilda länen. Det totala antalet sektionschefstjänster eller motsvarande befattningar har jag beräknat till 78.

Jag har inte funnit mig böra föreslå förstärkning med ytterligare tjänster inom skogsvårdsstyrelseorganisationen. Nu finns sammanlagt cirka 1 050 tjänster, hänförliga till olika personalkategorier och avlönade antingen från avlönings- eller omkostnadsanslaget eller med inflytande driftmedel. Där emot är jag beredd föreslå, att medel överföres från omkostnadsanslaget till avlöningsanslaget för avlönande av tolv på personalförteckning nyuppförda

tjänster i Ae 17 som föreståndare för skogsbruksskola samt 14 tjänster som förste länsskogvaktare i Ao 15 och två dylika tjänster i Ae 15. Sistnämnda 16 tjänster bör likaledes uppföras å personalförteckning. Vidare förordar jag ett relativt stort antal lönerogleringar, vilka berör flera personalkategorier. Härtill återkommer jag i det följande med närmare uppgifter.

Vad gäller behovet av vägmästartjänster — utöver de fyra tjänster som finns upptagna på personalförteckning samt de befattningar, som kan komma att besättas och finansieras med stöd av driftinkomster — torde detta allttjämt få tillgodoses med anlitage av medel från anslaget till vägbyggnader å skogar i enskild ägo. I statsverkspropositionen (IX ht 1960 s. 247) har jag för nästa budgetår föreslagit, att av nämnda anslag ett belopp av högst 230 000 kronor får disponeras för bestridande av kostnader för anlitage av sådan skoglig och teknisk expertis samt tillfällig arbetskraft, som på grund av pågående utbyggnad av skogsvägnätet erfordras vid skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna.

I betänkandet har föreslagits, att 99 instruktörstjänster och sammanlagt 34 tjänster för husmödrar och vaktmästare skall uppföras på personalförteckning. Detta kan jag inte tillstyrka utan förordar, att berörda personalkategorier fortsättningsvis i princip skall vara avtalsanställda. För närvarande finns en husmorstjänst i Ae 7 och två vaktmästartjänster i samma lönegrad upptagna å personalförteckning. Dessa befattningar bör övergångsvis bibehållas. Likaså bör å sådan förteckning tills vidare kvarstå tolv instruktörstjänster, vilka dock från och med den 1 juli 1960 bör vara placerade i Ae 10.

Skogsvårdsutredningens uttalande, att det bör vara skogsvårdsstyrelserna angeläget att själva eller i samarbete med virkesmätningsföreningar, skogsägareföreningar och andra bereda årsanställning för de förmän, som huvudsakligen arbetar för styrelsernas räkning, vill jag understryka.

För att det av mig i det föregående framlagda förslaget, att skogsvårdsstyrelsernas personalsammansättning bör grundas på aktuella organisationsplaner, skall kunna genomföras och därefter förändras alltefter de krav utvecklingen ställer på olika styrelser vill jag förordar, att samtliga med medel från styrelsernas avlöningsanslag avlönade tjänster upptages på en för skogsvårdsstyrelseorganisationen gemensam personalförteckning. Det bör ankomma på skogsstyrelsen att med utgångspunkt i denna förteckning inrätta och lönegradsplacera tjänsterna samt att utifrån fastställda organisationsplaner fördela de personalförtecknade tjänsterna på de olika skogsvårdsstyrelserna ävensom vidtagna de justeringar av denna fördelning, som kan komma att visa sig påkallade. Utöver de personalförtecknade tjänstemännen torde liksom för närvarande — i mån av behov och tillgång på medel — vid skogsvårdsstyrelserna få anställas personal med användande av medel under omkostnadsanslaget och inflytande driftinkomster. Såsom förut nämnts bör också anslaget Vägbyggnader å skogar i enskild ägo i angiven utsträckning få utnyttjas för anlitage av viss expertis och tillfällig

arbetskraft. Jämväl medel under anslaget Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. torde alltför få disponeras för enahanda slag av kostnader.

Enligt min mening bör, med hänsyn till att skogsvårdsstyrelsernas personalförtecknade tjänster helt bekostas av statsmedel, i fråga om reglerna för tillsättande av omförmälda tjänster såsom förebild tjäna de bestämmelser som meddelats för de med styrelserna närmast jämförbara statliga myndigheterna. Vad gäller tillsättning av länsjägmästartjänst har jag därför stannat för att föreslå, att länsjägmästare bör förordnas av Kungl. Maj:t efter anmälan av överdirektören och chefen för skogsstyrelsen. Annan ordinarie ävensom extra ordinarie tjänst i lägst lönegrad A 24 bör tillsättas av Kungl. Maj:t efter förslag av skogsstyrelsen. Övriga tjänster bör tillsättas och annan personal antagas av skogsstyrelsen eller, i fråga om icke-ordinarie personal, efter ämbetsverkets bemyndigande av skogsvårdsstyrelserna. Innan skogsstyrelsen avger förslag rörande tillsättning av tjänst hos skogsvårdsstyrelse eller själv tillsätter sådan tjänst bör ämbetsverket inhämta yttrande från skogsvårdsstyrelsen.

Skogsstyrelsen har i sitt yttrande över betänkandet föreslagit, att länsjägmästartjänsterna med hänsyn till deras vikt och betydelse borde tillsättas av Kungl. Maj:t medelst konstitutorial. För övriga ordinarie tjänster synes styrelsen den nuvarande kontraktsanställningen på sex år med ömsesidig uppsägningsrätt vid kontraktstidens utgång böra ändras därhän, att vederbörande kontraktanställes tills vidare. Även jag vill i princip uttala mig för att anställningsformen för ifrågavarande ordinarie befattningshavare hädanefter bör vara fastare. Jag föreslår därför, att anställningsformen för berörda tjänstemän per den 1 juli 1960 ändras från att avse anställning medelst kontrakt för viss tid, högst sex år, till att gälla förordnande tills vidare. Befattningshavare, som under tre på varandra följande år oförvitligt tjänstgjort i samma eller motsvarande befattning inom skogsvårdsstyrelseorganisationen bör dock inte få skiljas från sin befattning, såframt ej anledning härtill föreligger på grund av omorganisation eller liknande förhållande eller entledigande bör ske av disciplinära skäl.

Skogsvårdsstyrelsetjänstemännens skyldighet att uppehålla högre tjänst vid egen eller annan skogsvårdsstyrelse bör samtidigt utvidgas till att gälla jämväl högre tjänst vid skogsstyrelsen. Likaså bör de ordinarie tjänstemännens förflyttningsskyldighet i fortsättningen omfatta förflyttning till tjänst vid sistnämnda ämbetsverk. I fråga om tjänst som tillsatts av skogsstyrelsen torde prövningen av ärende rörande förflyttningsskyldighet ej behöva underställas Kungl. Maj:t för avgörande utan få handläggas av skogsstyrelsen.

Närmare föreskrifter rörande anställningsvillkoren i fråga om de ej personalförtecknade tjänsterna torde det få ankomma på Kungl. Maj:t, eller efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, skogsstyrelsen att meddela.

I anslutning till bestämmelserna rörande tjänstetillsättning synes böra meddelas föreskrifter rörande kompetensvillkor i fråga om vissa skoglaga

tjänster vid skogsvårdsstyrelserna. I reglementet för skogsvårdsstyrelserna torde sålunda böra införas bestämmelser om att för behörighet till tjänst som biträdande länsjägmästare, jägmästare och biträdande jägmästare skall erfordras att ha avlagt jägmästarexamen eller forstmästarexamen vid skogshögskolan samt för att kunna antagas till föreståndare för skogsbruksskola, förste länsskogvaktare, länsskogvaktare och biträdande länsskogvaktare att ha avlagt examen vid statens skogsmästarskola eller statens skogsskola eller på annat sätt visat sig äga därmed jämförbar kompetens.

Finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. Såsom jag tidigare anfört finansieras den av skogsvårdsstyrelserna bedrivna verksamheten så gott som helt med allmänna medel samt driftinkomster, som till en betydande del har sin grund i tidigare gjorda dispositioner av allmänna medel. Driftinkomsterna inflyter i huvudsak dels genom tillämpning av en av skogsvårdsstyrelsen fastställd biträdestaxa, dels genom försäljning av skogsfrö och skogsplantor. De allmänna medlen utgöres främst av statsbidrag samt i begränsad utsträckning av bidrag från landsting. Storleken av de statliga bidragen har samband med uttaget av skogsvårdsavgift. De inkomster som influerar av denna avgift har kommit att svara mot omkring två tredjedelar av anslagen till skogsvårdsstyrelsernas avlöningar och omkostnader. Mot det nuvarande finansieringssystemet, vilket tillämpats alltsedan budgetåret 1947/48, har viss kritik riktats. Särskilt har detta varit fallet vad gäller grunderna för uttagande av skogsvårdsavgift. Enligt min mening bör med hänsyn bland annat till den ändrade inriktning skogsvårdsstyrelseverksamheten efter hand erhållit delvis nya riktlinjer uppdragas för verksamhetens finansiering.

Skogsvårdsutredningen har gjort ett försök att uppdelat kostnaderna i skogsvårdsstyrelsernas verksamhet genom att med ledning av skogsvårdsstyrelsernas förrätningsstatistik först räkna fram vissa procenttal, utvisande i vilken utsträckning förrätningsdagarna i de skilda verksamhetsgrenarna vore att hänföra till offentlig verksamhet respektive serviceverksamhet. Därefter har utredningen med användande av de framräknade procentalen fördelat utgifterna under de skilda posterna i skogsvårdsstyrelsernas stat för budgetåret 1958/59 på å ena sidan offentlig verksamhet och å andra sidan serviceverksamhet. Utredningen har därvid kommit fram till att skogsägarna nämnda budgetår i form av skogsvårdsavgift och biträdesavgifter skulle komma att betala cirka 5 400 000 kronor mera än vad som enligt den använda beräkningsmetoden bort ankomma på dem. Däremot skulle vid en sänkning av promilletalet från då och alltfört gällande 1,25 till 0,7 det sammanlagda beloppet av skogsvårdsavgifter och biträdesinkomster svara mot kostnaderna i serviceverksamheten. Likaså skulle det statliga bidraget till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet motsvara kostnaderna för den offentliga delen av styrelsernas verksamhet.

Det av utredningen utnyttjade materialet och den använda beräkningsmetoden synes mig inte vara av den art, att man med stöd därav kan draga så

långtgående slutsatser som utredningen gjort. Denna synes vid sin avvägning ha tillfört den offentliga sektorn större andel av uppgifterna än som bör hänföras dit.

I enlighet med vad jag framhållit i ett föregående avsnitt bör frö- och plantproduktionen i finansiellt hänseende utbrytas ur skogsvårdsstyrelsernas allmänna verksamhet, varvid de inkomster och utgifter som hänför sig till denna gren skall bokföras särskilt. Även beträffande övriga verksamhetsgrenar har jag funnit att en omläggning bör ske av grunderna för finansieringen. Hädanefter torde sålunda böra gälla följande.

Ersättningarna för skogsvårdsstyrelsernas och deras befattningshavares tjänsteåtgärder skall — med frånräknande av eventuellt, i särskild ordning för vederbörande åtgärd utgående statsbidrag — bestämmas med hänsyn till de reella kostnaderna. Vidare skall staten ekonomiskt svara för den del av styrelsernas verksamhet, som avser lagövervakning eller andra uppgifter av uppenbart offentlig natur eller yrkesutbildning och allmän rådgivning på det skogliga området, utom den rådgivning, som sker på begäran av enskild eller organisation. Vad beträffar verksamhetsgrenen yrkesutbildning skall dock hänsyn tagas till de belopp landstingen må komma att bidra med. För uppdragsverksamhet skall uttagas ersättning jämlikt taxa. Denna bör utformas med utgångspunkt från självkostnadsprincipen men med nedsättningar som motsvarar de skogsvårdsavgifter som inflyter till statskassan och som återgår till skogsvårdsstyrelserna över driftbudgetanslag. Rabattering vid sidan om den gängse formen med statsbidrag från för ändamålet särskilt anvisade anslag må förekomma i viss, mycket begränsad utsträckning.

De anslagsmässiga konsekvenserna av de nyss angivna finansieringsprinciperna torde kunna angivas sålunda. Vad först gäller den del av skogsvårdsstyrelsernas förrättningsverksamhet som ej skall taxebeläggas, kan denna, såsom jag tidigare framhållit, antagas komma att under de närmaste åren förbli oförändrad till omfattningen, bortsett från utbyggnaden av yrkesutbildningen. Den beräknade omfattningen av den inte taxebelagda verksamheten under nästa budgetår har jag i det föregående angivit till cirka 83 000 förrättningsdagar. Staten bör följaktligen genom anslagsanvisning över budgeten tillföra skogsvårdsstyrelseorganisationen ett belopp sammanlagt motsvarande kostnaderna för nyssnämnda antal förrättningsdagar.

På mitt uppdrag har skogsstyrelsen i samråd med statens sakrevision verkställt vissa beräkningar rörande kostnaderna inom skogsvårdsstyrelsernas förrättningsverksamhet och därvid kommit fram till att kostnaden per förrättningsdag budgetåret 1958/59 utgjorde 104 kronor vid sammanlagt 263 000 förrättningsdagar och för budgetåret 1960/61 kan beräknas till 110 kronor vid sammanlagt 280 000 förrättningsdagar. Mot förenämnda beräkningar har jag endast den erinran att göra, att hänsyn bör tagas även till pensionerings- och tjänstebrevskostnaderna vilket, såsom ämbetsverken anmält, ej skett i deras kalkyler. Med beaktande jämväl av vissa kostnadsfördyringar som inträffat efter den tidpunkt vid vilken skogsstyrelsen verk-

stälde sina beräkningar har jag i det följande räknat med en förrättningsdagskostnad av i runt tal 116 kronor. Med utgångspunkt härifrån kan ramen för kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas inte taxebelagda förrättningsverksamhet bestämmas till 9 628 000 kronor. Utöver oförmälda kostnadsram skall staten i enlighet med de principer jag nyss föreslagit svara för vissa, till den offentliga sektorn hänförliga utgifter, som ej lämpligen kan omräknas i förrättningsdagskostnad. Till dylika utgifter bör räknas kostnader för styrelsearvoden och för investeringar i skogsbruksskolor samt amorteringar å byggnadslån till sådana skolor och till täckande av driftunderskott vid dem. Ävenså bör de rabatter, som när särskilda omständigheter föreligger, torde böra lämnas i serviceverksamheten, helt bestridas med statsmedel. Slutligen anser jag, att statsbidrag tills vidare bör utgå till investeringar i skogsfröplantager. Kostnadsramen för ifrågavarande, till den direkta förrättningsverksamheten ej hänförliga utgifter torde såsom närmare framgår i det följande böra för budgetåret 1960/61 beräknas till 2 335 000 kronor.

Enligt de förordade nya finansieringsprinciperna bör ett belopp av 10 100 000 kronor, motsvarande den för nästa budgetår i årets statsverksproposition beräknade inkomsten för statsverket av en skogsvårdsavgift på en promille, tillföras skogsvårdsstyrelseorganisationen över driftbudgetanslag.

I överensstämmelse med det anförda förordar jag, att den totala kostnadsramen för den med statliga medel finansierade delen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för budgetåret 1960/61 bestämmas till $(9\,628\,000 + 2\,335\,000 + 10\,100\,000 =) 22\,063\,000$ kronor.

I frågan om över vilka anslag den fortsatta medelsanvisningen till skogsvårdsstyrelserna bör ske har jag funnit att någon ändring i nuvarande ordning inte är påkallad. De löpande pensioneringskostnaderna bör sålunda bestridas från anslaget Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt och tjänstebrevskostnaderna från anslaget Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser. Vidare bör kostnaderna för reseersättningar åt undervisningspersonalen belasta anslaget Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m., vissa lönekostnader bestridas från anslaget Vägbyggnader å skogar i enskild ägo samt vissa förrättningskostnader utgå från anslaget Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. Ifrågavarande kostnader torde nästa budgetår komma att uppgå till respektive 1 620 000, 180 000, 550 000, 190 000 och 149 000 kronor eller sammanlagt 2 689 000 kronor. Den återstående delen av den statliga medelsanvisningen, $(22\,063\,000 - 2\,689\,000 =) 19\,374\,000$ kronor, bör utgå över skogsvårdsstyrelsernas avlönings- och omkostnadsanslag.

Med utgångspunkt från att skogsvårdsstyrelsernas förrättningsverksamhet nästa budgetår har uppskattats till 280 000 förrättningsdagar kan antalet sådana dagar som avser den taxebelagda verksamheten beräknas till $(280\,000 - 83\,000 =) 197\,000$. Utgifterna för sistnämnda verksamhet skulle sålunda, om kostnaderna per förrättningsdag antages uppgå till 116 kronor, kunna beräknas till 22 852 000 kronor. Sedan från detta belopp frånräknats de

10 100 000 kronor — motsvarande statens beräknade inkomst av skogsvårdsavgifter — som tillförts skogsvårdsstyrelserna anslagsvägen, återstår alltså att genom taxeinkomster och andra jämförliga inkomster i förrättningsverksamheten tillföra skogsvårdsstyrelseorganisationen approximativt 12 752 000 kronor. Enligt skogsvårdsstyrelsernas redovisning uppgick nämnda inkomster budgetåret 1958/59 till i runt tal 10 200 000 kronor. Då en rätt väsentlig inkomstökning redan med nuvarande taxor torde vara att förvänta i styrelsernas verksamhet innevarande budgetår, synes den erforderliga inkomstförstärkningen inom den taxebelagda sektorn komma att avse ett belopp i stort sett motsvarande det inkomstbortfall som enligt det nu framlagda finansieringssystemet följer av att statens inkomster av skogsvårdsavgifter genom den föreslagna sänkningen av uttagningskvoten från 1,25 till 1 promille beräknas minska med 2 500 000 kronor. I stället för att uttagas i form av den generella skogsvårdsavgiften får alltså sagda belopp täckas genom individuellt erlagda ersättningar för av skogsvårdsstyrelserna utförda tjänster åt skogsägarna. Uppmärksammas må att därest promilletalet fastställdes till 0,7, såsom från vissa håll förordats, skulle inkomstbortfallet enligt det här framlagda systemet komma att uppgå till 5 500 000 kronor. De taxehöjningar som då skulle erfordras skulle i nuläget troligen få allvarliga återverkningar på skogsvårdsstyrelsernas möjligheter att utöva sin verksamhet i önskvärd omfattning. Mot en sådan förändring kan alltså bestämda invändningar göras.

För budgetåret 1958/59 uppgick inkomsterna i skogsvårdsstyrelsernas frö- och plantförsörjningsverksamhet till 10 700 000 kronor. Dels till följd av övergången till affärsmässig drift, dels i anledning av stigande efterfrågan på skogsfrö och skogsplantor torde en ökning av ifrågavarande inkomster vara att förvänta nästa budgetår.

Skogsvårdsstyrelsernas likvida behållningar — för närvarande normalt uppgående till cirka 2 400 000 kronor — torde i fortsättningen i första hand böra utnyttjas såsom rörelsemedel i serviceverksamheten. Behovet av rörelsemedel i frö- och plantproduktionen skall enligt det förut sagda hädanefter tillgodoses på gängse affärsmässigt sätt, varvid dock lån ej får upptagas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Därest temporära likviditetssvårigheter skulle uppkomma för någon skogsvårdsstyrelse torde den nuvarande utvägen att med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande upptaga tillfälliga lån på den allmänna kreditmarknaden få tillgripas. Jag förutsätter dock att detta kommer att ske i mindre utsträckning än som varit fallet de senaste åren och att styrelserna fortsättningsvis tillämpar en större återhållsamhet i den egna kreditgivningen, så att ur likviditetssynpunkt besvärande situationer undviks. Vidare utgår jag från att taxjusteringar vidtages snarast möjligt efter det allmänna kostnadsförändringar inträffat.

Det torde få ankomma på skogsstyrelsen att med tillämpning av här föreslagna principer utarbeta och fastställa erforderliga taxe- och rabattbestämmelser, varvid beträffande taxebereäkningarna samråd bör ske med statens

sekrevison. Därvid bör särskilt spörsmålet om pensionskostnadernas täckande närmare övervägas.

Skogsstyrelsen. De förslag rörande skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet som jag framlagt i det föregående och som syftar till en förbättring av vården av de enskilda skogarna förutsätter en omfattande medverkan från skogsstyrelsens sida såväl vid genomförandet av den föreslagna omorganisationen som därefter. Såsom jag förut uttalat bör skogsstyrelsens ställning såsom ledande organ för skogsvårdsarbetet i de enskilda skogarna stärkas i förhållande till nu. Detta synes angeläget med tanke på behovet av att samordna arbetet inom skilda delar av riket, att bättre utnyttja tillgängliga personella resurser samt att få enhetliga arbetsmetoder och normer för de olika skogsvårdsstyrelserna. Även den fortsatta utvecklingen inom den skogliga yrkesutbildningens område påfordrar ökade insatser från skogsstyrelsens sida. Samma är förhållandet beträffande bland annat den allmänna planläggningen av skogsvårdsåtgärder, strävandena att främja den skogliga samverkan samt upprättandet av planerna för skogsvägnätets utbyggnad.

De ökade krav som kommer att ställas på skogsstyrelsen och den stegrade arbetsbörda som i samband därmed uppkommer för styrelsen föranleder omställningar inom styrelsen. De undersökningar rörande styrelsens inre organisation som behöver vidtagas bör ske med anlitande av expertis från statens organisationsnämnd.

I den mån viss personalförstärkning befinner sig nödvändig för kortare eller längre tid i skogsstyrelsen synes denna böra åstadkommas därigenom, att skogsvårdsstyrelsepersonal med anlitande av skogsvårdsstyrelsernas avlösningsanslag får tjänstgöra inom ämbetsverket. I reglementet för skogsvårdsstyrelserna bör därför införas bestämmelse om att skogsstyrelsen må kunna förordna tjänsteman som hör till skogsvårdsstyrelseorganisationen, dock ej länsjägmästare, att tillfälligt tjänstgöra hos styrelsen. Jag torde i anslutning härtill få erinra om det av mig i det föregående framförda förslaget, att skyldighet för skogsvårdsstyrelsetjänsteman att uppehålla annan tjänst samt ordinarie skogsvårdsstyrelsetjänstemans förflyttningsskyldighet skall ha avseende även å tjänst vid skogsstyrelsen.

Ett led i ansträngningarna att förenkla arbetet inom organisationen utgör de undersökningar som påbörjats inom skogsstyrelsen i syfte att utröna, huruvida det kan finnas lämpligt att till styrelsen centralisera vissa uppgifter, som nu åvilar de kamerala befattningshavarna vid skogsvårdsstyrelserna. Bland annat överväges förutsättningarna för att förlägga en större andel av personalredovisningen, avlöningsutbetalningen samt bokföringen till styrelsen. De fortsatta undersökningarna i ämnet torde böra anknytas till det tillämnade utredningsarbetet som rör hela frågan om den statliga och statsunderstödda administrationen inom området för jordbrukets och skogsbrukets rationalisering. Jämlikt 1958 års besparingsutrednings uttalande avses att såsom en delutredning pröva möjligheterna att nedbringa

kostnaderna för den kamerala verksamheten ej blott inom skogsårdsstyrelseorganisationen utan även vid bland annat lantbruksnämnder och hus-hållningssällskap. Jag torde i sinom tid få återkomma till detta spörsmål liksom ock till frågan om vilka personalförändringar vid skogsstyrelsen, som bör eventuellt genomföras i samband med den föreslagna överflyttningen av revisionsverksamheten till det centrala revisionsverket. Vid omställningen synes erforderligt att utöka skogsstyrelsens och skogsårdsstyrelsernas skogligt tekniska kontroll.

På en avdelning inom skogsstyrelsen sammanställs och bearbetas viss skoglig statistik. Frågan om huruvida denna statistik framgent skall kvarbli inom styrelsen eller överflyttas till statistiska centralbyrån kommer att bli beroende av de överväganden och ställningstaganden som avses äga rum sedan riksdagen prövat det förslag beträffande riktlinjerna för den statliga statistikens framtida organisation, som chefen för finansdepartementet anmält i särskild proposition den 4 mars 1960.

Övriga anslagsfrågor, m. m. Innan jag ingår på närmare behandling av anslagsfrågorna vill jag anmäla, att de av mig i detta anförande framlagda förslagen till lönegradsplacering för tjänster — efter överläggningar mellan företrädare för jordbruks- och civildepartementen samt vederbörande personalorganisationer — godtagits av organisationerna.

Härefter torde jag få övergå till de frågor som hänför sig till skogsstyrelsens avlöningsanslag. Jag föreslår därvid först att en å andra skogsbyrån placerad tjänst som förste byråsekreterare i Ao 23 utbytes mot en byrådirektörstjänst i Ao 24, samt att en tjänst som förste byråsekreterare i Ae 21 å administrativa byrån utbytes mot en dylik tjänst i Ae 23. Vidare bör två å första skogsbyråns undervisningssektion befintliga assistenttjänster i högst Ae 15 och en likaledes där placerad tjänst som assistent i Ag 15 utbytas mot Ae 17.

Av skogsstyrelsen under detta anslag föreslagna tjänsteförändringar och personalförstärkningar kan jag inte tillstyrka utöver vad berörts i det föregående.

Ett genomförande av de förslag jag nyss framfört beträffande lönegradsförändringar för viss personal inom styrelsen medför en kostnadsökning å 9 100 kronor. Vidare bör detta anslag uppräknas med i runt tal 6 900 kronor till följd av löneklassförändringar samt med 23 600 kronor på grund av höjningen av det rörliga tillägget samt ökningen av kompensationen för höjda folkpensionsavgifter. Å andra sidan bör anslaget på grund av vakantsättning av en kontorsbiträdestjänst samt minskning i utgifterna för vikariatsersättningar sänkas med i runt tal 13 100 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör anslaget för nästa budgetår höjas med 26 500 kronor till 845 800 kronor.

Å styrelsens personalförteckning bör uppföras en byrådirektör i Ao 24 och en förste byråsekreterare i Ae 23. Samtidigt bör från förteckningen avföras en förste byråsekreterare i Ao 23 och en förste byråsekreterare i Ae 21.

Under skogsstyrelsens omkostnadsanslag bör i enlighet med skogsstyrelsens beräkningar anslagsposten reseersättningar höjas med 1 900 kronor till följd av inträffade traktamentshöjningar. Med hänsyn till väntad belastning bör vidare delposten till bränsle, lyse och vatten uppräknas med 300 kronor samt posterna publikationstryck och blankettryck höjas med 1 000 respektive 1 500 kronor. Vad styrelsen i övrigt föreslagit under denna punkt kan jag ej biträda. I likhet med vad fallet är innevarande budgetår bör av delposten till övriga expenser 2 000 kronor utgöra engångsbelopp för inköp av möbler m. m.

Vid bifall till vad jag nu förordat bör förevarande omkostnadsanslag för nästa budgetår ökas med 4 700 kronor till 166 500 kronor.

Vad gäller skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag innebär mitt förslag om utökning av antalet ledamöter i skogsvårdsstyrelse vissa ökade kostnader under delposten till arvoden åt styrelseledamöter m. fl. Dessa kostnader torde emellertid helt kompenseras av att kostnaderna för arvoden till ledamöterna i råden för undervisningsfrågor och till de av hushållningssällskapen utsedda revisorerna bortfaller. Jag har därför även för nästa budgetår beräknat ifrågakvarande delpost till 135 000 kronor.

I det föregående har jag föreslagit, att den 1 juli 1960 vid skogsvårdsstyrelserna nyinrättas tolv tjänster i Ae 17 som föreståndare för skogsbruksskola och 16 tjänster som förste länsskogvaktare i lönegrad A 15. Av sistnämnda tjänster avses 14 väsentligen vara förenade med skogstekniska arbetsuppgifter och uppförda på ordinarie stat. Härigenom möjliggöres att personal i motsvarande mån kan omdisponeras för uppgifter med yrkesutbildningen. De två övriga bör avdelas för läraruppgifter och uppföras på extra ordinarie stat. Den till följd av personalförstärkningen uppkommande kostnadsökningen uppgår till 464 000 kronor. Vid bifall till mitt förslag rörande sammanslagning av de båda skogsvårdsstyrelserna i Kalmar län bör en tjänst som kamrerare i Ao 17 och en kontorsbiträdestjänst i Ae 3—Ae 5 kunna indragas under nästkommande budgetår. Kostnadsminskningen på grund härav kan beräknas till 14 000 kronor eller för år räknat 28 000 kronor.

I fråga om lönegradsförändringar m. m. föreslår jag, att en länsjägmästartjänst i Ao 26 utbytes mot en i Bo 1 och att en länsjägmästartjänst i Ao 26 ombildas till en tjänst som biträdande länsjägmästare i Ao 24. Nämnda tjänsteförändringar är betingade av den föreslagna sammanslagningen av skogsvårdsstyrelserna i Kalmar län.

För att tillgodose behovet av tjänster som sektionschefer eller motsvarande befattningar erfordras — utöver de elva tjänster som biträdande länsjägmästare i Ao 24 som för närvarande finns inrättade och den nya tjänst i denna lönegrad som nyss föreslagits — fem tjänster som biträdande länsjägmästare, av vilka två föreslås placerade i Ao 25 och övriga i Ao 24, 39 tjänster som jägmästare i Ao 23 och 22 tjänster som biträdande jägmästare i lönegrad A 21. Av de sist nämnda jägmästarebefattningarna bör 21 vara i Ao 21 och en i Ae 21. Ifrågakvarande tjänsteförändringar berör sammanlagt

66 befattningar. Jag föreslår att samtliga sagda tjänster inrättas från och med den 1 juli 1960 och att samtidigt härmed 22 tjänster som distriktsjägmästare i Ao 23, 15 tjänster som förste assistent i Ao 21, sex tjänster som skogsteknisk ledare i Ao 21, 22 tjänster som assistent i Ao 19 och en tjänst som assistent i Ae 17—Ae 19 indrages. Jämlikt de av mig föreslagna kompetensvillkoren erfordras inte högskoleutbildning för innehav av extra ordinarie assistenttjänst i högst Ae 15. Därför förordar jag att nämnda tjänster, till vilka även torde få hänföras den å personalföreckning upptagna tjänsten som assistent i högst Ae 19, hädanefter betecknas assistent Af 15—Ae 19 respektive Af 13—Ae 15. Härvid skall för jägmästarutbildad personal liksom hittills bestämmelserna i kungörelsen 1947: 436 angående reglerad befordringgång för viss icke-ordinarie personal i statens tjänst respektive kungörelsen 1952: 490 angående utsträckt tillämpning av nyssnämnda kungörelse äga motsvarande tillämpning. De återstående tre tjänsterna som assistent i Ao 19 torde vid uppkommande vakans böra ombildas till sådana assistenttjänster som nyss nämnts.

Härjämte vill jag föreslå, att tolv tjänster som länsskogvaktare i Ae 13 och åtta tjänster som biträdande länsskogvaktare i Ae 10, samtliga befattningar inrättade för undervisningsuppgifter, vid nästa budgetårsskifte utbytes mot tjänster som förste länsskogvaktare i Ae 15. Vidare bör utbyte ske av tolv å personalförteckning upptagna instruktörstjänster i Ae 8 mot motsvarande antal tjänster i Ae 10, en tjänst som biträdande vägmästare i Ae 10 mot en tjänst som vägmästare i Ae 13, tre tjänster som kontorist i Ao 9 mot samma antal kansliskrivartjänster i Ao 10 samt två biträdestjänster i Af 1—Ae 5 mot två kanslibitträdestjänster i Ae 7. Sex länsskogvaktartjänster i Ao 13 föreslår jag skola ersättas med sex befattningar som förste länsskogvaktare i Ao 15, avsedda att väsentligen vara förenade med skogstekniska arbetsuppgifter. Slutligen synes biträdestjänsterna i Af 1—Ae 5 i erforderlig mån få användas för anställande av kartritningsbiträden med tillämpning av bestämmelserna angående reglerad befordringgång för vissa sådana biträden. Kostnaderna för de sålunda förordade lönegradsförändringarna kan beräknas till sammanlagt 208 600 kronor.

Av skogsstyrelsen under detta avlöningsanslag framförda förslag i fråga om personalförstärkningar och tjänsteförändringar vilka här ej närmare berörts kan jag inte tillstyrka. Till följd av 1959 års löne reglering bör anslaget uppräknas med 255 000 kronor samt för täckande av ökade utgifter för kompensation för höjda folkpensionsavgifter med 143 000 kronor. Under hänvisning till vad som anförts i årets statsverksproposition vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor får jag föreslå att för bestridande av utgifterna för ATP-avgifter för den personal som innehar personalförtecknade tjänster beräknas 259 000 kronor. Jag biträder också förslaget att medel beräknas under detta anslag för täckande av de kostnader för arbetsgivaravgifter till sjuk- och moderskapsförsäkringen som hänför sig till nyssnämnda personal. Sistnämnda kostnader kan för nästa bud-

getår uppskattas till 155 000 kronor. Sammanlagt bör anslaget sålunda höjas med 1 470 600 kronor till 14 391 000 kronor.

Å den nya, för skogsvårdsstyrelserna gemensamma personalförteckningen bör nyuppföras en länsjägmästare i Bo 1, två biträdande länsjägmästare i Ao 25, fyra biträdande länsjägmästare i Ao 24, 39 jägmästare i Ao 23, 21 biträdande jägmästare i Ao 21, 20 förste länsuskogvaktare i Ao 15 och tre kansliskrivare i Ao 10 samt en biträdande jägmästare i Ae 21, 12 föreståndare i Ae 17, 22 förste länsuskogvaktare i Ae 15, en vägmästare i Ae 13, tolv instruktörer i Ae 10 och två kanslibiträden i Ae 7.

Från de nuvarande båda personalförteckningarna bör avföras två länsjägmästare i Ao 26, 22 distriktsjägmästare i Ao 23, 15 förste assistenter i Ao 21, sex skogstekniska ledare i Ao 21, 22 assistenter i Ao 19, en kamrerare i Ao 17, sex länsuskogvaktare i Ao 13 och tre kontorister i Ao 9 samt en assistent i högst Ae 19, tolv länsuskogvaktare i Ae 13, åtta biträdande länsuskogvaktare i Ae 10, en biträdande vägmästare i Ae 10, tolv instruktörer i Ae 8 och tre kontorsbiträden i Ae 3—Ae 5.

I enlighet med de av mig förordade principerna rörande finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas fortsatta verksamhet har jag i det föregående angivit den ram inom vilken den statliga medelsanvisningen till nämnda verksamhet bör ligga till 22 063 000 kronor. Jag har beräknat att härav sammanlagt 2 689 000 kronor skall komma skogsvårdsstyrelserna tillgodo över anslagen Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser, Vägbyggnader å skogar i enskild ägo, Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m., Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. samt Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt. Då, såsom jag nyss föreslagit, skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag bör bestämmas till 14 391 000 kronor bör följaktligen *o m k o s t n a d s a n s l a g e t* uppföras med ett belopp av 4 983 000 kronor.

I likhet med vad fallet varit innevarande budgetår torde det böra ankomma på Kungl. Maj:t att senare fastställa dispositionsstat för den statliga anslagsgivningen till de skilda omkostnadsändamålen vid skogsvårdsstyrelserna. För nästa budgetår torde genom ifrågavarande stat böra regleras medelsdispositionen under följande poster, nämligen skogsvårdsstyrelsernas allmänna verksamhet — främst löner till den enligt organisationsplanerna erforderliga personal, för vilken personalförtecknade tjänster inte disponeras — investeringar i skogsbruksskolor, amorteringar å byggnadslån i samband med dylika investeringar, täckande av driftunderskott vid skogsbruksskolor, investeringar i skogsfröplantager, rabatterning av vissa förrätningskostnader samt bestridande av oförutsedda utgifter.

Det av skogsvårdsutredningen framlagda och av skogsstyrelsen i anslagskrivelsen stödda förslaget att anslagsanvisningen till investeringar i skogsbruksskolor bör brytas ut ur skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag och härefter ske under ett särskilt reservationsanslag kan jag i enlighet med det föregående ej tillstyrka.

I förhållande till dispositionsstaten för innevarande budgetår har jag räknat med en höjning av posten investeringar i skogsbruksskolor med 120 000 kronor till 1 100 000 kronor. Under de två senaste budgetåren har medelsanvisningen under ifrågavarande post utökats med ej mindre än 600 000 kronor.

Av beredskapsmedel har för uppförande eller ombyggnad av skogsbruksskolor vid skogsvårdsstyrelserna under innevarande budgetår anvisats 1 671 500 kronor. Enligt skogsstyrelsens beräkningar skulle kostnaderna för sådana för budgetåret 1960/61 planerade byggnadsarbeten vid skogsvårdsstyrelsernas skogsbruksskolor, som har ansetts vara lämpliga att utföra såsom statliga beredskapsarbeten, uppgå till betydande belopp. Såsom framgår av det anförda har för finansiering av den angelägna utbyggnaden av skogsvårdsstyrelsernas skogsbruksskolor statliga medel ställts till förfogande i högst avsevärd omfattning.

Under posten till täckande av driftunderskott vid skogsbruksskolor har jag räknat med en ökning av medelsanvisningen med 90 000 kronor till 550 000 kronor. Medelsanvisningen till amorteringar å byggnadslån, som avser investeringar i skogsbruksskolor, har jag beräknat till 190 000 kronor. För den begränsade rabattering, som jag förutsatt skall kunna ske inom vissa grenar av biträdesverksamheten vid skogsvårdsstyrelserna i övre Norrland, har jag under en särskild post beräknat ett belopp av 100 000 kronor. Posten oförutsedda utgifter har jag upptagit till ett oförändrat belopp av 350 000 kronor.

För innevarande budgetår har under posten till skogsvårdsstyrelsernas allmänna verksamhet upptagits ett belopp av 5 355 000 kronor. Motsvarande medelsanvisning för nästkommande budgetår har jag beräknat till 2 433 000 kronor. Nedräkningen sammanhänger till övervägande del med sänkningen av skogsvårdsavgiften — motsvarande ett belopp av 2 500 000 kronor — och den därav följande uppjusteringen av de taxor som gäller för serviceverksamheten. Med hänsyn till inrättandet av nya tjänster under avlöningsanslaget kan ett belopp av cirka 460 000 kronor anses ha omförts från omkostnadsanslaget till nyssnämnda anslag.

Vad beträffar bidraget till investeringar i skogsfröplantager har skogsstyrelsen beräknat, att kostnaderna för den utbyggnad av fröplantager som enligt styrelsens planer bör komma till stånd nästa budgetår skall uppgå till 637 000 kronor. Innevarande budgetår beräknas motsvarande kostnader i viss utsträckning bestridas med inkomster från skogsvårdsstyrelsernas verksamhet med plantproduktion. Vid bifall till mitt förslag att sistnämnda verksamhet i fortsättningen bör drivas skild från styrelsernas övriga verksamhet, lär ändrade förutsättningar föreligga för att till investeringar i plantager använda överskottsmedel från plantproduktionen. Det torde därför få ankomma på skogsstyrelsen att, sedan ämbetsverket fastställt närmare riktlinjer för hur skogsvårdsstyrelsernas verksamhet med frö- och plantförsörjningen i fortsättningen skall bedrivas tekniskt och finansiellt, till Kungl. Maj:t inkomma såväl med redogörelse för den av styrelserna hit-

intills bedrivna fröplantageverksamheten som med förslag rörande den framtida utformningen och finansieringen av nämnda verksamhet. I avvaktan härpå har jag funnit mig böra beräkna bidraget under omkostnadsanslaget till investeringar i skogsfröplantager till 260 000 kronor.

Summan av de nu angivna anslagsbeloppen under samtliga poster i dispositionsstaten för omkostnadsanslaget uppgår till det förutsatta beloppet 4 983 000 kronor.

Liksom för innevarande budgetår torde Kungl. Maj:t böra äga bemyndiga skogsstyrelsen att fördela såväl förevarande anslag som skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag ävensom fastställa inkomst- och utgiftsstaten för skogsvårdsstyrelserna. I samband härmed bör skogsstyrelsen även äga meddela erforderliga föreskrifter rörande staternas tillämpning.

Under såväl skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag som styrelsernas omkostnadsanslag har jag föreslagit relativt betydande medelförstärkningar för att möjliggöra fortsatt utbyggnad av den skogliga yrkesutbildningen. Även under anslaget Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. är jag beredd att för nästa budgetår föreslå en inte automatisk anslagsökning av ungefär samma storleksordning som de senaste två budgetåren eller med 475 000 kronor.

Vad angår de i skogsstyrelsens anslagsskrivelse föreslagna höjningarna av elevunderstöd och stipendier till elever i kursverksamheten kan jag på de av ämbetsverket angivna skälen tillstyrka, att stipendierna för förlorad arbetstid till elever, som har försörjningsplikt mot familj, höjes från högst 15 kronor om dagen till högst 17 kronor om dagen. Däremot kan jag icke förorda höjning av elevunderstödet.

I sin anslagsskrivelse har styrelsen vidare föreslagit, att förutsättningar borde skapas för att kursanslaget skulle få av styrelsen överskridas för bekostande av ett tjugotal grundkurser utanför den för året planerade kursverksamheten samt att statsbidragsbestämmelserna måtte ändras så, att bidrag till lärararvodeskostnader kunde utgå med de belopp, som arvoden utgår med enligt timplärarkungörelsen. Dessa förslag kan jag ej ansluta mig till.

Med anledning av vad skogsstyrelsen framhållit i sin skrivelse den 10 juni 1959 vill jag tillstyrka, att ersättningen åt befattningshavare vid skogsvårdsstyrelserna för medverkan såsom lärare vid av vederbörande styrelse anordnad kombinerad muntlig och skriftlig undervisningskurs eller studiecirkel höjes från nio till tolv kronor per timme, dock med den begränsningen att ersättningen icke må överstiga 24 kronor för dag. De förhöjda ersättningsbeloppen gäller sedan den 1 juli 1957 inom hushållningssällskapens kursverksamhet. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga författningsändringar.

Vid behandlingen i årets statsverksproposition av anslaget Ersättning till domänverkets fond för utgifter vid statens skogsskolor m. m.: Avlöningar har jag föreslagit viss omläggning av de förberedande skogskurserna samt

förordnat att dessa hädanefter skall betecknas som kompletteringskurser för inträde till skogsskola. I fråga om medelsanvisningen för den del av ifrågasvarande kursverksamhet som bedrivs i skogsstyrelsens regi har jag uttalat mig för att medel anvisas under en särskild post under anslaget Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. Beträffande det närmare innehållet i mitt förslag torde jag få hänvisa till vad jag i ämnet anfört i statsverkspropositionen.

Den erforderliga medelsanvisningen under den nya anslagsposten har jag beräknat till 76 000 kronor, vilket i jämförelse med anvisningen för innevarande budgetår innebär en ökning med 11 700 kronor. Av sistnämnda belopp hänför sig 10 000 kronor till kostnaderna för de kunskapsprov och den urvalstest, som i fortsättningen bör ligga till grund för elevantagningen, medan den återstående ökningen har sin grund i automatiska kostnadsförändringar. Skogsstyrelsens förslag om ändrad löneställning för biträdande lärare kan jag inte tillstyrka.

Merkostnaderna som följd av de föreslagna höjningarna av stipendierna för förlorad arbetstid och av ersättningen åt befattningshavare vid skogsvårdsstyrelserna för medverkan vid vissa skogsbrukskurser uppgår till sammanlagt 37 000 kronor. För anskaffande av ytterligare undervisningsmateriel vill jag föreslå en medelförstärkning med 25 000 kronor. För anlitande av speciallärare samt anordnande av pedagogkurs för skogsskolepersonal bör anvisas ett 12 000 kronor högre belopp än för innevarande budgetår. Ett belopp av 22 000 kronor bör avdelas för täckande av avlöningskostnaderna för den i lärarutbildningsverksamheten anställda extra konsulenten i Ag 21.

För övriga med kursanslaget avsedda ändamål bör medelförstärkningen uppgå till 379 000 kronor. I enlighet härmed torde under anslagsrubriken för nästa budgetår upptagas ett belopp av 3 269 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på skogsstyrelsen att meddela närmare bestämmelser angående dispositionen av anslaget.

Med medel ur anslaget torde liksom hittills jämväl få bestridas dels kostnader för kurser för virkesmätare, dels bidrag till Svenska skogsvårdsförbundet och Norrlands skogsvårdsförbund. I detta sammanhang torde få anmälas att Kungl. Maj:t genom beslut den 25 september och den 30 december 1959 medgivit domänstyrelsen att av domänverkets driftmedel utbetala medlemsavgift för år 1959 respektive år 1960 till Föreningen skogsträdsförädling. Avgiften uppgår till 69 000 kronor för år räknat.

I överensstämmelse med de förslag och riktlinjer som framförts i det föregående har ett förslag till ny förordning angående skogsvårdsstyrelser utarbetats inom jordbruksdepartementet. Förslaget torde få underställas riksdagen.

I fråga om de föreslagna ändringarna i skogsvårdsstyrelseförordningen må utöver vad tidigare anförts framhållas följande. Genom föreskrift i 9 § nu

gällande förordning är bestämmelserna i 23—28 §§ allmänna verksstadgan tillämpliga på skogsvårdsstyrelserna. Med hänsyn till att vissa länsjägmästare har byråchefs löneställning har i samband med hänvisningen till verksstadgan i 7 § föreskrivits, att länsjägmästare icke skall vara undantagna från de i 23 och 25 §§ meddelade bestämmelserna om olika disciplinära bestraffningsåtgärder och om skyldighet för myndigheten att i vissa fall göra åtalsanmälningar. Vid bifall till mitt förslag att länsjägmästare skall vara självskrivna ledamöter av skogsvårdsstyrelse synes de nuvarande bestämmelserna i skogsvårdsstyrelseförordningen angående åtal mot och disciplinär bestraffning av skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän böra ändras därhän, att länsjägmästare icke skall vara underkastade de i 23 och 25 §§ allmänna verksstadgan meddelade bestämmelserna.

Vidare har ur förordningen uteslutits en del bestämmelser som ansetts vara av den natur att de kunna överföras till reglementet för skogsvårdsstyrelserna. I förslaget till ny förordning har intagits ett bemyndigande för Kungl. Maj:t att utfärda sådana bestämmelser.»

II. Statens skogsförbättringsanslag

Kungl. Maj:ts framställning i årets statsverksproposition under nionde huvudtiteln punkten 100 (s. 241—245) innebär bl. a. i jämförelse med innevarande budgetår en oförändrad medelsanvisning för budgetåret 1960/61 av 3 600 000 kr. till statens skogsförbättringsanslag.

Skogsstyrelsen har i sin anslagsframställning bl. a. förordat att anslaget skall höjas med 550 000 kr. Beträffande det närmare innehållet i styrelsens förslag hänvisas till propositionen.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande motioner, nämligen

1) I: 317 av herr *Hansson, Nils, m. fl.* och II: 401 av herr *Staxäng m. fl.*, i vilka likalydande motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta att i enlighet med 1955 års skogsvårdsutrednings förslag bidra till upprättande av s. k. skogsbruksplaner må utgå från statens skogsförbättringsanslag med 125 kronor per plan;

2) I: 476 av herr *Hansson, Nils*, vari hemställts, att riksdagen måtte medge skogsstyrelsen rätt att grunda kostnadsberäkningar i samband med statligt stöd till skogliga åtgärder på det aktuella prisläget; samt

3) II: 286 av herr *Ekström* i Björkvik *m. fl.*, i vilken motion hemställts, att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts förslag rörande statens skogsförbättringsanslag ville besluta sådan ändring av de föreslagna grunderna för anslagets disponering, att bidrag må utgå jämväl för upprättande av skogsbruksplaner i huvudsaklig överensstämmelse med de av 1955 års skogsvårdsutredning föreslagna grunderna.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden hänvisar utskottet till motionerna I: 317, I: 476 och II: 286.

Departementschefen har anfört följande.

»I anledning av 1959 års riksdagsbeslut i ämnet har skogsstyrelsen och lantbruksstyrelsen vidtagit en rad åtgärder i syfte att intensifiera verksamheten med skogsodling på sämre jordbruksmark. Under innevarande budgetår beräknas cirka 7 000 ha sådan mark eller 60 à 70 procent större areal än under de senaste åren komma att skogsodlas, till stor del med stöd av bidrag från detta anslag. Ytterligare initiativ i förenämnda syfte från de båda ämbetsverkens sida är att förvänta. Med hänvisning till sagda förhållanden förordar jag, att för budgetåret 1960/61 till berörda ändamål beräknas ett oförändrat belopp av 2 200 000 kronor. Även till övriga med anslaget avsedda ändamål bör nästkommande budgetår bidragsmedel stå till förfogande i oförändrad omfattning. Behovet överhuvudtaget av ökade återväxt- och skogsodlingsåtgärder kommer att närmare behandlas i samband med den särskilda propositionen rörande skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet.

Anslaget för budgetåret 1960/61 bör i enlighet med vad nyss anförts uppföras med oförändrat 3 600 000 kronor. Vid anslagets användning bör skogsstyrelsen alltjämt i erforderlig utsträckning samråda med arbetsmarknadsstyrelsen. Liksom hittills torde av anslaget cirka 50 000 kronor få avses för åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter och högst 5 000 kronor för anordnande av fortbildningskurser i de verksamhetsgrenar, som stödjdes med anslagsmedlen.

För nästa budgetår torde bidragsramen avseende skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark bära fastställas till 2 200 000 kronor samt i fråga om övriga med anslaget avsedda ändamål till 1 400 000 kronor. Sistnämnda bidragsram bör dock minskas i samma utsträckning som anslagsmedlen anlitas intill förut angivna belopp för fortbildningsverksamhet eller för åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter. Kungl. Maj:t bör liksom nu äga rätt att jämka fördelningen mellan sagda bidragsramar, om förhållandena ger anledning därtill.

Skogsstyrelsens förslag, att bestämmelserna om skogssällskapet skall utgå ur vissa av styrelsen åsyftade kungörelser kan jag biträda. Däremot avstyrker jag, att skogsstyrelsen medges rätt att grunda kostnadsberäkningar för olika slag av skogsvårdsföretag i samband med utdelning av statliga bidrag och lån på det aktuella prisläget. Beräkningarna bör sålunda fortfarande göras utifrån ett genomsnittspris för de senare åren. I viss anslutning till ett av 1955 års skogsvårdsutredning framlagt förslag bör dock enligt min mening den ändringen vidtagas, att planläggningskostnaderna för statsunderstödda skogsvårds- och skogsvägbyggnadsföretag innefattas i den kostnad, varå bidrag och lån beräknas. Härigenom kommer skogsförbättringsanslaget och skogsvägsanslaget att belastas med utgifter för bidrag till planläggningskostnader, vilka bidrag utgår efter samma procenttal som bidraget till övriga stödberättigade kostnader för vederbörande företag. I dessa senare kostnader bör hädanefter kunna inräknas utgifter för upprättande av sådana skogsbruksplaner, vari det skogsvårds- eller skogsvägbyggnadsföretag ingår

som bidrags- eller låneansökan avser. En dylik anordning finner jag vara att föredraga framför den av skogsvårdsutredningen föreslagna, innebärande att från detta anslag skulle utbetalas bidrag till anskaffande av skogsbruksplaner med 125 kronor per plan. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att föranstalta om de författningsändringar, som föranledes av ett bifall till de förslag till ändring av gällande bidrags- och lånegrunder, som jag här framfört.»

III. Vägbyggnader å skogar i enskild ägo

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln punkten 101 (s. 246—247) för budgetåret 1960/61 föreslagit en oförändrad anslagsanvisning av 7 700 000 kr. till Vägbyggnader å skogar i enskild ägo.

Skogsstyrelsen har hemställt, att anslaget höjes med 3 800 000 kr. Beträffande det närmare innehållet i styrelsens anslagsframställning hänvisas till propositionen.

I detta sammanhang har utskottet även behandlat följande motioner.

1) I: 227 av herr *Persson, Helmer*, i vilken motion hemställts, att riksdagen till Vägbyggnader å skogar i enskild ägo för budgetåret 1960/61 måtte anvisa ett reservationsanslag av 11 500 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen;

2) I: 228 av herr *Pålsson m. fl.* likalydande med II: 287 av herr *Larsson i Norderön m. fl.*, i vilka motioner förordats, att riksdagen till Vägbyggnader å skogar i enskild ägo för budgetåret 1960/61 måtte anvisa ett reservationsanslag av 11 500 000 kronor i enlighet med skogsstyrelsens yrkande, att avräknas mot automobilskattemedlen; samt

3) II: 592 av herr *Elmwall*, vari hemställts, att riksdagen vid behandling av statsverkspropositionen, nionde huvudtiteln, punkt 101, måtte dels anvisa till Vägbyggnader å skogar i enskild ägo för budgetåret 1960/61 ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen, dels hos Kungl. Maj:t anhålla om framläggande av förslag till 1961 års riksdag angående upprustning av skogsbilvägnätet enligt skogsvårdsutredningens plan.

Beträffande de skäl som anförts till stöd för motionärernas yrkanden hänvisas till motionerna I: 227, II: 287 och II: 592.

Departementschefen har anfört följande.

»Under den närmast föregående anslagsrubriken har jag förordat vissa ändringar i, bland andra, de bidrags- och lånebestämmelser som gäller vid dispositionen av förevarande anslag. Beträffande innebörden av sagda ändringar torde jag få hänvisa till vad jag anfört under nyssnämnda rubrik. Såsom skogsstyrelsen uttalat synes vid en ändring i kungörelsen den 30 juni

1943 (nr 530) angående statsbidrag till vissa väg- och flottledsbyggnader m. m. jämväl den redaktionella jämkningen böra företagas, att i författningen inskrives, att skogsstyrelsen — med beaktande av att i vissa fall frågan skall underställas Kungl. Maj:t — skall vara bidragsbeviljande myndighet i enlighet med vad som sägs om motsvarande prövning av ämbetsverket enligt kungörelsen den 21 maj 1948 (nr 239) angående bidrag och lån till vissa skogsförbättrande åtgärder.

Vad härefter angår anslaget storlek budgetåret 1960/61 föreslår jag att denna bestämmes till oförändrat 7 700 000 kronor, vilket belopp skall avräknas mot automobilskattemedlen. Trots betydelsen av att skogsvägbygget fortskrider så snabbt som möjligheterna medger, anser jag mig nämligen inte kunna förorda, att någon medelsförstärkning för ändamålet sker under detta anslag.

Även nästa budgetår bör anslaget till viss del få disponeras för bestridande av kostnader för anlåtande av sådan skoglig och teknisk expertis samt tillfällig arbetskraft, som på grund av pågående utbyggnad av skogsvägnätet erfordras vid skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna. För ändamålet bör beräknas ett belopp av högst 230 000 kronor. Vidare bör ett belopp av högst 10 000 kronor få utnyttjas för anordnande av fortbildningskurser i skogsvägbyggnad. Vid dispositionen av de medel, som avses till bidrag till skogsvägbyggnader, bör skogsstyrelsen liksom hittills i erforderlig utsträckning samråda med arbetsmarknadsstyrelsen.»

IV. Skogsvårdsavgiften

På sätt framgår av det vid årets statsverksproposition fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 januari 1960 (Bilaga nr 1 till statsverkspropositionen 1960: Inkomster å driftbudgeten) har chefen för finansdepartementet nämnda dag underställt Kungl. Maj:ts prövning finansplan och beräkning av inkomster å driftbudgeten för budgetåret 1960/61 jämte därmed sammanhängande frågor. Departementschefen har därvid anmält riksräkenskapsverkets skrivelse den 9 december 1959 med inkomstberäkning för nämnda budgetår.

I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t bl. a. föreslagit riksdagen besluta, att skogsvårdsavgift enligt förordningen om skogsvårdsavgift skall för år 1960 utgå med 1 promille.

Av riksräkenskapsverkets nyssnämnda skrivelse den 9 december 1959, vilken fogats såsom bihang 1 till statsrådsprotokollet i ärendet, inhämtas bl. a. följande.

Skogsvårdsavgiften inflöt under budgetåret 1958/59 med 12,71 miljoner kronor. I riksstaten för budgetåret 1959/60 är titeln upptagen till 13,00 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 17 oktober 1959 har skogsstyrelsen uttalat att styrelsen anser skäl kunna åberopas för att sänka promil-

lesatsen för skogsvårdsavgiften i enlighet med förslag av skogsvårdsutredningen i dess den 9 juli 1958 avgivna betänkande. Om så sker och promillesatsen alltså fastställs till 0,7, kan inkomsterna under ifrågavarande titel för budgetåret 1960/61 beräknas till ca 7,1 milj. kronor (0,7 ‰ på 10 084,4 milj. kr.). Vid oförändrad promillesats, 1,25 promille, skulle inkomstbeloppet utgöra 12,6 milj. kr.

Riksräkenskapsverket uppskattar inkomsterna av skogsvårdsavgifter för budgetåret 1959/60 till 12 600 000 kronor samt beräknar, i avvaktan på ställningstagandet till promilletalet, inkomstiteln för budgetåret 1960/61 till 13 000 000 kronor.

Till stöd för det i statsverkspropositionen framlagda förslaget rörande skogsvårdsavgiften har *chefen för finansdepartementet* anfört följande.

Beträffande *skogsvårdsavgiften* har denna av 1959 års riksdag fastställts att för år 1959 utgå efter promilletalet 1,25. I ett den 9 juli 1958 avgivet betänkande har 1955 års skogsvårdsutredning föreslagit att detta promilletal skulle sänkas till 0,7. Såsom framgår av vad *chefen för jordbruksdepartementet* senare denna dag anför avses särskild proposition angående skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet att senare föreläggas riksdagen. Härvid kommer att redovisas bland annat skogsvårdsutredningens nyssnämnda förslag och resultatet av remissbehandlingen. Redan nu kan sägas att flertalet remissmyndigheter tillstyrkt en sänkning av skogsvårdsavgiften. Enligt min mening föreligger skäl för en sänkning av skogsvårdsavgiften med — såsom kommer att närmare beröras i nyssnämnda proposition — en samtidig höjning av skogsvårdsstyrelsernas uppdrags-taxa som följd. Jag är dock icke beredd att förorda en avgiftssänkning i den utsträckning 1955 års skogsvårdsutredning föreslagit men hemställer i det följande att skogsvårdsavgiften för år 1960 fastställs till 1 promille, innebärande en sänkning med 1/4 promille jämfört med förra året. I enlighet härmed beräknar jag titeln skogsvårdsavgifter till 10 100 000 kronor.

Beträffande frågan om promilletalet för skogsvårdsavgiften har motionsvis framställts olika yrkanden. Således har i de vid riksdagens början väckta likalydande motionerna I: 200 av herr *Nils-Eric Gustafsson m. fl.* och II: 498 av herr *Fälldin m. fl.* hemställts, att riksdagen måtte besluta, att skogsvårdsavgift skall för år 1960 utgå med 0,7 promille.

Vidare har i följande i anledning av propositionen nr 106 väckta motioner framställts nedanstående yrkanden avseende skogsvårdsavgiften, nämligen

1) i de likalydande motionerna I: 630 av herr *Nils Hansson m. fl.* och II: 781 av herr *Staxäng m. fl.* att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om sänkning av promillesatsen för skogsvårdsavgiften;

2) i de likalydande motionerna I: 634 av herr *Sveningsson* och II: 778 av herr *Lothigius m. fl.* att promillesatsen för skogsvårdsavgiften måtte sänkas från 1,25 till 1,1 promille;

3) i motionen II: 749 av herrar *Larsson* i Julita och *Ekström* i Björkvik,

40 *Sammansatt bevillnings- och jordbruksutskotts utlåtande nr 1 år 1960*

att riksdagen måtte besluta, att skogsvårdsavgiften må utgå med 1,25 promille;

4) i motionen II: 775 av herrar *Svensson* i Vä och *Elmwall* att riksdagen måtte besluta att skogsvårdsavgiften bibehålles vid nuvarande promillesats; samt

5) i motionen II: 783 av herr *Hæggbloom m. fl.* att riksdagen för undvikande av alltför stor höjning av skogsvårdsstyrelsernas förrättningstaxor fastställer promilletalet för skogsvårdsavgiften till 1,1 promille.

Vid riksdagens början har vidare väckts motionen I: 407 av herr *Nils Hansson*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att frågan om skogsvårdsavgiftens promilletal samt propositionen om skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet bör av vederbörande utskott få en samtidig behandling.

Beträffande motiveringen till de i förevarande motioner framställda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna I: 200, I: 407, I: 630, II: 749, II: 775, II: 778 och II: 783.

V. Stämpelavgiften

Yrkande om ändring i förordningen om stämpelavgift har framställts i de likalydande motionerna I: 202 av herr *Jonsson, Jon, m. fl.* och II: 249 av herr *Jonsson* i Strömsund *m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till denna riksdags höstsession beträffande sådan ändring vad gäller erläggande av stämpelavgift vid lagfart för fastighetsförvärv i anledning av markbyten att de i motionerna främst åsyftade allmänt skogsekonomiska fördelarna uppnås».

Beträffande motiveringen till det i motionerna framställda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen I: 202.

VI. Utskottet

Inledning. Med hänsyn till den betydelse skogsbruket och de på dess produkter baserade skogsindustrierna har för samhällsekonomin och den fortsatta standardhöjningen i vårt land är det enligt utskottet av stor vikt att skogens produktionsförmåga utnyttjas effektivt samt att från samtliga skogsägarekategoriers sida liksom också från det allmännas förstärkta insatser göres i fråga om bland annat skogsvårds- och återväxtåtgärder, skogsvägbyggnader samt planerings-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet på det skogligen området. I detta sammanhang vill utskottet erinra om angelägenheten av att skogsvårdsstyrelserna vid sin tillämpning av skogsvårdslagen och övriga ifrågakommande författningar aktivt eftersträvar att åstadkomma största möjliga effektivitet inom skogsvården. Ävenså erinrar utskottet om de uttalanden som av 1959 års riksdag gjordes beträffande önsk-

vårdheten av att genomföra för skogsbrukets utveckling betydelsefulla fastighetsregleringar, särskilt arronderingsförbättringar, avseende skogsmark samt beträffande skogsstyrelsens och skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för intensifiering av den skogliga samverkan.

Den utveckling som kan förväntas och bör eftersträvas inom det enskilda skogsbruket bör enligt utskottet föranleda förstärkning av skogsvårdsstyrelseorganisationen samt viss omprövning av ifrågasatt styrelser verksamhetsinriktning och arbetsformer. De förslag som i ämnet framlagts i propositionen nr 106 anser utskottet vara väl ägnade att tillgodose angivna intressen. Utskottet redovisar i det följande sina ställningstaganden till de olika delförslagen.

Skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. Kungl. Maj:t har i propositionen nr 106 förordat, att det enskilda skogsbruket i princip skall svara för sina skogsvårdskostnader. I enlighet härmed föreslås att skogsvårdsstyrelsernas taxa bör bygga på de reella kostnaderna och att styrelsernas frö- och plantproduktion bör bedrivas affärsmässigt. Härigenom avses skogsägarnas självverksamhet komma att stimuleras samt förutsättningarna för samverkan i skogsbruksområden, för privat plantskoledrift m. m. förbättras. Det statliga stödet till det enskilda skogsbruket bör enligt propositionen omfatta dels anslag till den del av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet som är av offentlig natur, dels bidrag och lån till skogsägare från särskilda anslag och lånefonder. Utskottet ansluter sig till de angivna, grundläggande principerna.

För att kunna verkställa aktuella anslagsberäkningar utifrån sagda grundprinciper har Kungl. Maj:t framlagt en beräkning av hur stor omfattningen bör vara av den del av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, för vilken staten skall svara ekonomiskt. Sålunda har räknats med att den inte taxebelagda verksamheten vid skogsvårdsstyrelserna bör omfatta cirka 83 000 förrättningsdagar, varav cirka 30 000 dagar yrkesutbildning och kursverksamhet. Denna beräkning godtager utskottet för sin del. Därvid förutsätter utskottet liksom Kungl. Maj:t bland annat, att skogsvårdsstyrelsernas verksamhet med allmän upplysning och personlig rådgivning i skogsvårdsfrågor intensifieras samt att rådgivningsförrättningar, som kommer till stånd på skogsvårdsstyrelses initiativ, skall vara kostnadsfria. Av det totala antalet ej taxebelagda förrättningsdagar bör i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag cirka 6 000 avses för sistnämnda ändamål. Ersättning bör däremot uttagas för sådan rådgivning, som sker på förfrågan av enskilda eller sammanslutningar.

En mycket viktig gren av skogsvårdsstyrelsernas och även skogsstyrelsens verksamhet är den skogliga yrkesutbildningen. Att en fortsatt, successiv utbyggnad, såväl kvantitativt som kvalitativt, sker av denna utbildning är av väsentlig betydelse för den fortgående utvecklingen och rationaliseringen av skogsbruket. Vad avser nästa budgetår förordar utskottet i det efterföljande på nu angivna skäl och i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag

en inte oväsentlig anslagsförstärkning för ändamålet. Emellertid anser utskottet i likhet med Kungl. Maj:t att det ej är lämpligt att för närvarande fastställa några mera detaljerade normer och planer för utbildningen i fråga utan förordar att det skall åvila Kungl. Maj:t respektive skogsstyrelsen att tillse, att fasthet i organisatoriskt och innehållsmässigt avseende eftersträvas samt att undervisningsformerna inom de olika länen blir i stort sett likartade och likvärdiga. Till grund för investeringarna i skogsbruksskolor bör ligga en av skogsstyrelsen sammanställd, hela skogsvårdsstyrelseorganisationen omfattande långsiktig plan. Vad härom och i anslutning därtill anförts av departementschefen vill utskottet erinra om. Även skogsvårdsstyrelsernas arbete med yrkesorientering bör intensifieras med hänsyn till intresset av en planmässig och omsorgsfull arbetskraftsrekrytering.

Såsom i propositionen föreslagits bör skogsvårdsstyrelsernas frö- och plantproduktion, vilken måste utökas för att återväxtåtgärder skall kunna genomföras i önskad omfattning, bedrivs affärsmässigt i form av en från den övriga verksamheten skild rörelse. Styrelserna bör därvid liksom hittills efter framställning till Kungl. Maj:t i varje särskilt fall kunna medgivas rätt att upptaga lån på den allmänna kreditmarknaden. Likaså bör lånefonden för insamling av skogsfrö bibehållas såsom stöd för finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas fröinsamling. Dock bör i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag lån som utlämnas efter den 1 juli 1960 förräntas enligt den för statens utlåningsfonder gällande normalräntan. Det bör ankomma på skogsstyrelsen att i övrigt fastställa riktlinjer för hur skogsvårdsstyrelsernas verksamhet med frö- och plantproduktion skall bedrivas tekniskt och ekonomiskt.

I propositionen har framhållits, att det är önskvärt att en utvidgning sker av den enskilda företagsamheten på frö- och plantproduktionens område. För att främja en sådan utvidgning bör visst stöd lämnas från statens sida. Skogliga handelsplantskolor kan jämlikt ett av riksdagen nyligen fattat beslut, innebärande bifall till ett under tionde huvudtiteln i årets statsverksproposition framfört förslag, erhålla stöd genom företagarföreningarna. För att stimulera tillkomsten av mindre skogsplantskolor, huvudsakligen sådana som är avsedda att drivas i kombination med jord- eller skogsbruk, tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 106 att statlig kreditgaranti försöksvis införes för lån, som av enskild jordbrukare eller skogsägare upptages på allmänna marknaden för att finansiera investeringar i dylika skogsplantskolor. För nästa budgetår torde för ändamålet böra fastställas en garantiram av 1 000 000 kronor. Vad Kungl. Maj:t förordat rörande de närmare bestämmelserna för ifrågavarande lånegarantiverksamhet biträder utskottet.

Utskottet ansluter sig vidare till uttalandet i propositionen att skogsvårdsstyrelserna skall intensifiera sitt arbete med regional skogsvägplaneering och med upprättande av skogsbruksplaner. Härigenom kan uppnås betydande vinster sett såväl från företagsekonomiska som samhällsekono-

miska synpunkter. Detta ämne kommer utskottet att ånyo beröra i det följande.

Utskottet tillstyrker att på sätt Kungl. Maj:t föreslagit vissa arbetsuppgifter delegeras från skogsstyrelsen till skogsvårdsstyrelserna. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de författningsändringar som är erforderliga i samband härmed.

Skogsvårdsstyrelseorganisation. Såsom i propositionen nr 106 framhållits har sedan skogsvårdsstyrelserna år 1946 erhölet sin nuvarande organisationsform delvis mycket genomgripande förändringar skett i fråga om såväl arten som omfattningen av styrelsernas arbetsuppgifter. Så är fallet beträffande den skogliga yrkesutbildningen samt i fråga om verksamheten med skogsodling och med frö- och plantförsörjning. Vidare har på grund av lagstiftningsåtgärder på såväl skogsbrukets som på jordbrukets och andra områden skogsvårdsstyrelserna ställts inför delvis nya problem medan en del tidigare arbetsuppgifter fått mindre betydelse. Mot bakgrund härav och den förväntade utvecklingen har det ansetts angeläget att ompröva skogsvårdsstyrelsernas organisation och arbetsformer i syfte att effektivisera och rationalisera desamma. De förslag som i ämnet framlagts av Kungl. Maj:t innebär bland annat att styrelsernas förvaltningsrättsliga ställning i flertalet avseenden skall komma att överensstämma med dem som intages av helt statliga länsmyndigheter. Utskottet biträder dessa förslag.

Kungl. Maj:t har i sammanhanget förordnat, att skogsvårdsstyrelsernas geografiska verksamhetsområden i princip bör anslutas till länsindelningen, vilket utskottet tillstyrker. Enligt de nu gällande bestämmelserna sammanfaller styrelsernas verksamhetsområden med landstingskommunerna och som följd därav har Kalmar län två skogsvårdsstyrelser. Kungl. Maj:t har på grundval av särskild utredning i ärendet föreslagit att förenämnda nya princip skall tillämpas även i Kalmar län och att följaktligen länets två skogsvårdsstyrelser skall sammanlösas till en styrelse, som avsetts förläggas till Kalmar. Även utskottet har kommit till den uppfattningen att ifrågavarande två skogsvårdsstyrelser bör sammanföras till en enhet. Efter ingående prövning av frågan har utskottet emellertid funnit att övervägande skäl talar för att Kalmar läns nya skogsvårdsstyrelse förläggas till Västervik. Ett förhållande som utskottet härvid fäst särskild vikt vid är, att en förläggning till Västervik medför att skogsvårdsstyrelsens befattningshavare därifrån lättare når en större del av de egentliga skogsområdena i länet. Det synes utskottet inte vara osannolikt att en förläggning av styrelsen till sagda stad kan medföra en kostnadsbesparing utöver den som Kungl. Maj:t beräknat skall följa av sammanslagningen. För budgetåret 1960/61 inskränkes utgiftsminskningen dock i huvudsak till besparingar i samband med omändring av en länsjägmästartjänst i Ao 26 till en tjänst som biträdande länsjägmästare i Ao 24, varvid samtidigt den andra länsjägmästartjänsten i Ao 26 utbytes mot en sådan tjänst i Bo 1, ävensom i anledning av indrag-

ning av en befattning som kamrerare i Ao 17 och en kontorsbiträdestjänst i Ae 3—Ae 5.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag bör såsom förutsättning för vederbörliga statsbidrag bestämmas att sammanslagning av Kalmar läns skogsvårdsstyrelser skall ske per den 1 januari 1961. Utskottet kan följaktligen inte tillstyrka det i motionerna I: 626 och II: 766 framställda yrkandet att det skall anstå med denna omorganisation.

Beträffande skogsvårdsstyrelsernas sammansättning vill utskottet understryka vad såväl departementschefen som skogsvårdsutredningen uttalat om att styrelserna skall ha god lokal förankring, vara representativa för det enskilda skogsbruket i länet, kunna arbeta effektivt samt vara lämpade att taga ansvar i frågor rörande den skogliga yrkesutbildningen. Kungl. Maj:ts förslag beträffande såväl antalet ledamöter i skogsvårdsstyrelserna som sättet för dessas utväljande synes enligt utskottets uppfattning innebära tillräckligt goda garantier för att förenämnda krav skall uppfyllas. Med avstyrkande av vad i ämnet yrkats i motionerna I: 631 och II: 779, I: 633 och II: 776 ävensom II: 775 biträder utskottet Kungl. Maj:ts förslag, att Kungl. Maj:t skall utse tre ledamöter i respektive skogsvårdsstyrelse, varav en skall vara ordförande, och vederbörande landsting tre ledamöter, varjämte länsjägmästaren skall vara självskriven ledamot. Utskottet utgår från att en av de av landstinget utsedda ledamöterna har särskild inriktning på yrkesutbildningsfrågor. För samtliga ej självskrivna ledamöter — vilka bör utses för en tid av fyra år — bör finnas suppleanter, som utses på samma sätt och för samma tid som ledamöterna. Utskottets förenämnda ställningstagande innebär att utskottet avstyrker det i motionen I: 628 gjorda yrkandet syftande till att skogsvårdsstyrelseledamöternas antal skall kunna vara mindre än sju. En minskning av antalet ledamöter skulle enligt utskottets uppfattning på ett ej önskvärt sätt begränsa möjligheterna att ge styrelserna en representativ sammansättning. Det Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit i detta sammanhang tillstyrker utskottet likaledes.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit beträffande skogsvårdsstyrelsernas arbetsformer förordar utskottet bifall till. Detta gäller även det i propositionen gjorda uttalandet att bestämmelserna i det nuvarande reglementet för skogsvårdsstyrelserna angående skogsskoleutbildade bisittare vid sammanträdena ej längre är behövliga. Utskottet biträder alltså inte yrkandet i motionerna I: 635 och II: 777 om att dessa bestämmelser skall bibehållas.

Utskottet har ej något att erinra mot att rätten att fullfölja talan mot skogsvårdsstyrelsens beslut i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag utvidgas till att avse samtliga beslut som fattas av skogsvårdsstyrelse, dock med bibehållande av den i skogsvårdslagen angivna inskränkningen beträffande beslut enligt 10 § i lagen. Första besvärinstans bör vara skogsstyrelsen, över vars beslut besvär kan anföras hos Kungl. Maj:t.

Vidare tillstyrker utskottet för sin del vad Kungl. Maj:t föreslagit beträffande omläggning av revisionen av skogsvårdsstyrelsernas räkenskaper för tiden från och med den 1 juli 1960. Utskottet har inte funnit skäl före-

ligga, att i enlighet med yrkande i motionerna I: 630 och II: 781 förorda uppskov med denna omläggning.

Vad Kungl. Maj:t anfört och föreslagit i frågan om skogsvårdsstyrelsernas personalbehov har föranlett vissa motionsyrkanden. Bland annat har i motionerna I: 632 och II: 782 hemställts, att riksdagen måtte medge att antalet lönegradsplacerade instruktörstjänster skall motsvara minst vad 1955 års skogsvårdsutredning föreslagit. Detta innebär att 99 instruktörstjänster skall uppföras på personalförteckningen. I sammanhanget hade utredningen även förordat, att sammanlagt 34 tjänster för husmödrar och vaktmästare skall upptagas å sådan förteckning. Kungl. Maj:t har avstyrkt detta förslag och i stället uttalat, att nu berörda personalkategorier fortsättningsvis i princip bör vara avtalsanställda men att en husmorstjänst, två vaktmästartjänster och tolv instruktörstjänster övergångsvis skall bibehållas å personalförteckning. Utskottet, som är av samma mening som Kungl. Maj:t, avstyrker bifall till förenämnda motionsyrkanden.

I motionerna I: 629 och II: 780 har föreslagits, att bemyndigande skall lämnas skogsstyrelsen att till skogsvårdsstyrelserna delegera tjänstetillsättningen av ordinarie tjänster för länskogvaktare och lägre befattningshavare vid styrelserna. Vidare har i motionerna I: 633 och II: 776 förordats, att skogsvårdsstyrelserna skall äga rätt att själva tillsätta tjänster och antaga annan personal upp till och med lönegrad A 23. Dessa motionsyrkanden har gjorts i anknytning till Kungl. Maj:ts förslag att tillsättandet av skogsvårdsstyrelsernas personalförtecknade tjänster skall ske efter samma regler som tillämpas för de med styrelserna närmast jämförbara statliga myndigheterna. Kungl. Maj:ts förslag innebär härvidlag följande. Länsjägmästare bör förordnas av Kungl. Maj:t efter anmälan av överdirektören och chefen för skogsstyrelsen. Annan ordinarie ävensom extra ordinarie tjänst i lägst lönegrad A 24 bör tillsättas av Kungl. Maj:t efter förslag av skogsstyrelsen. Övriga tjänster bör tillsättas och annan personal antagas av skogsstyrelsen eller, i fråga om icke-ordinarie personal, efter ämbetsverkets bemyndigande av skogsvårdsstyrelserna. Innan skogsstyrelsen avger förslag rörande tillsättning av tjänst hos skogsvårdsstyrelse eller själv tillsätter sådan tjänst bör ämbetsverket inhämta yttrande från skogsvårdsstyrelsen i fråga. Utskottet har vid sin prövning av spörsmålet kommit till att utskottet väsentligen kan ansluta sig till Kungl. Maj:ts förslag men att, i syfte att möjliggöra en förenkling av det administrativa förfarandet, bemyndigande i enlighet med motionerna I: 629 och II: 780 bör lämnas att från det centrala ämbetsverket till skogsvårdsstyrelserna delegera tillsättningen av de personalförtecknade ordinarie tjänsterna såsom länskogvaktare och biträdande länskogvaktare ävensom dylika tjänster för kontorspersonal.

I de nyss nämnda motionerna I: 629 och II: 780 har jämväl yrkats, att i reglementet för skogsvårdsstyrelserna bör utsägas att länsjägmästare skall ha avlagt examen från skogshögskolan. Enligt utskottets uppfattning bör några särskilda kompetensföreskrifter inte gälla för länsjägmästartjänst-

ter när sådana föreskrifter ej är fastställda för jämförbara chefsbefattningar inom andra länsorgan såsom exempelvis överlantmätar- och lantbruksdirektörstjänster. I överensstämmelse härmed avstyrker utskottet motionärernas ifrågavarande förslag. Däremot tillstyrker utskottet vad i propositionen förordats om att i reglementet för skogsvårdsstyrelserna införas bestämmelser om att för behörighet till tjänst som biträdande länsjägmästare, jägmästare och biträdande jägmästare skall erfordras att ha avlagt jägmästarexamen eller forstmästarexamen vid skogshögskolan samt för att kunna antagas till föreståndare för skogsbruksskola, förste läns-skogvaktare, läns-skogvaktare och biträdande läns-skogvaktare att ha avlagt examen vid statens skogsmästarskola eller statens skogsskola eller på annat sätt visat sig äga därmed jämförbar kompetens.

Utskottet vill i överensstämmelse med uttalande från Kungl. Maj:ts sida betona vikten av att skogsvårdsstyrelsernas personalresurser utnyttjas på effektivaste sätt och att styrelsernas organisation i fortsättningen grundas på rationellt uppbyggda organisationsplaner. De normer härutinnan såväl i avseende å organisationsplaner som sektionsschefs-befattningar m. m., som angivits av Kungl. Maj:t, anser utskottet sig kunna förorda. Likaså tillstyrker utskottet, att samtliga med medel från skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag avlönade tjänster upptages på en för organisationen gemensam personalförteckning. I anslutning härtill biträder utskottet att det skall ankomma på skogsstyrelsen att utifrån sagda förteckning inrätta och lönegradsplacera tjänsterna på de olika skogsvårdsstyrelserna liksom också göra de justeringar av denna fördelning, som kan komma att visa sig påkallade. Att styrelserna själva alltjämt skall få, i mån av behov och tillgång på medel, anställa personal med anlitan- de av omkostnadsanslaget, vissa bidragsanslag samt inflytande driftsinkomster har utskottet intet att invända emot.

Propositionens förslag i fråga om inrättande av ett antal nya personalförtecknade befattningar samt om ändrad lönegradsplacering av vissa tjänster bör enligt utskottet godtagas av riksdagen. Samtliga förslag till lönegradsplaceringar har varit föremål för överläggningar mellan företrädare för jordbruks- och civildepartementen samt vederbörande personalorganisationer, varvid organisationerna tillstyrkt förslagen.

Vissa i propositionen såsom led i omorganisationen av skogsvårdsstyrelserna förordade ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente ävensom framlagda förslag till vissa övergångsbestämmelser som må bli- va erforderliga i anslutning till sistnämnda ändringar är föremål för statsutskottets prövning.

Den i det föregående förordade omläggningen av skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet är enligt Kungl. Maj:ts förslag avsedd att ske per den 1 juli 1960 utom vad beträffar sammanslagningen av skogsvårdsstyrelserna i Kalmar län som skall äga rum per den 1 januari 1961. I motionerna I: 630 och II: 781 har förordats att genomförandet av vissa av

Kungl. Maj:ts förslag skall uppskjutas till senare tidpunkt och i motionerna I: 634 och II: 778 har hemställts att riksdagen måtte besluta om uppskov med den i propositionen föreslagna omläggningen. Utskottet kan inte biträda de av ifrågavarande motionärer anförda synpunkterna utan tillstyrker att förändringarna vidtages per den 1 juli 1960 fränsett sammanslagningen i Kalmar län, vilken som nämnts bör genomföras den 1 januari 1961. Det har uttalats, att landstingen härigenom skulle kunna berövas möjligheten att in pleno utse sina ledamöter i skogsvårdsstyrelserna för den närmaste fyraårsperioden. Utskottet utgår emellertid från att spørsmålet löses så att vederbörande landstings förvaltningsutskott utser skogsvårdsstyrelseledamöter för tiden fram till den 1 januari 1961, varefter landstingen under hösten 1960 väljer ledamöter för återstående del av fyraårsperioden.

Finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet m. m. Utskottet övergår härefter till att behandla frågan om finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och har att i samband därmed ta ställning till skogsvårdsavgiftens storlek.

Såsom utskottet redan uttalat bör den i skogsvårdsstyrelsernas regi bedrivna frö- och plantproduktionen utbrytas ur styrelsernas allmänna verksamhet för att drivas helt affärsmässigt. Beträffande övriga verksamhetsgrenar förordas av Kungl. Maj:t, såsom också antytts förut, en sådan omläggning av grunderna för finansieringen att ersättningarna för styrelsernas tjänsteåtgärder — med frånräknande av eventuellt, i särskild ordning för vederbörande åtgärd utgående statsbidrag — bestämmes med hänsyn till de reella kostnaderna. Staten bör därvid ekonomiskt svara för den del av styrelsernas verksamhet, som avser lagövervakning eller andra uppgifter av uppenbart offentlig natur eller yrkesutbildning och allmän rådgivning på det skogliga området, dock ej den rådgivning som sker på begäran av enskild eller organisation. Omfattningen av den inte taxebelagda verksamheten beräknas årligen i samband med anslagsprövningen. Bland utgifterna hänförliga till den offentliga sektorn bör inräknas kostnader för styrelsearvodet och för investeringar i skogsbruksskolor samt amorteringar å byggnadslån till sådana skolor ävensom kostnader för täckande av driftsunderskott vid dessa.

I skogsvårdsstyrelsernas uppdragsverksamhet föreslås ersättning skola uttagas jämlikt taxa, som utformas med utgångspunkt från självkostnadsprincipen. Taxenedsättningar skall emellertid ske till belopp som motsvarar de till statskassan inflytande skogsvårdsavgifterna. Dessa avses skola återgå till skogsvårdsstyrelserna över driftbudgetanslag.

Utskottet ansluter sig helt till de principer och regler för finansiering av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet som sålunda angivits i propositionen nr 106 och förordar att riksdagen beslutar att finansieringen i fråga fortsättningsvis skall ske i enlighet därmed.

Skogsvårdsavgiften för år 1959 har genom beslut av förra årets riksdag bestämts att utgå med 1,25 promille. Inkomsterna av avgiften har för bud-

getåret 1959/60 beräknats till i runt tal 12 600 000 kronor. Frågan med vilket promilletal skogsvårdsavgiften härnäst skall utgå får med den nyss förordade uppläggnings av skogsvårdsstyrelseverksamhetens finansiering bedömas med utgångspunkt från de beräknade kostnaderna för styrelsernas taxebelagda förrättningsverksamhet och de påräkneliga taxekomsterna. I propositionen nr 106 har den taxebelagda förrättningsverksamheten under nästa budgetår uppskattats draga en kostnad av cirka 22 852 000 kronor. Då det i statsverkspropositionen till årets riksdag föreslagits en sänkning av skogsvårdsavgiften för år 1960 till 1,0 promille, vilket innebär att avgiftsinkomsterna under nästa budgetår skulle nedgå med 2 500 000 kronor till 10 100 000 kronor, har Kungl. Maj:t funnit att ett belopp av i runt tal 12 752 000 kronor skulle återstå att täcka med taxeesättningar och därmed jämförliga inkomster. Enligt skogsvårdsstyrelsernas redovisning uppgick driftsinkomsterna under budgetåret 1958/59 till cirka 10 200 000 kronor. Det sagda innebär att ett belopp, ungefärligen motsvarande det av sänkningen av promilletalet föranledda inkomstbortfallet eller 2 500 000 kronor, skulle erfordras i inkomstförstärkning inom den taxebelagda sektorn under budgetåret 1960/61.

Motionsvis har beträffande skogsvårdsavgiftens promilletal för år 1960 framställts olika yrkanden. En längre gående sänkning än den i statsverkspropositionen förordade har yrkats i motionerna I: 200 och II: 498. Däri har med utgångspunkt från skogsvårdsutredningens beräkning av kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas förrättningsverksamhet, vilken beräkning upptog dessa kostnader till ett avsevärt lägre belopp än det i proposition nr 106 redovisade, hemställts att avgiften för år 1960 måtte bestämmas till 0,7 promille. Å andra sidan har i motioner väckta i anledning av sistnämnda proposition yrkats oförändrat promilletal eller en begränsning av sänkningen av avgiften till 1,1 promille. Yrkande om oförändrad avgift har sålunda framställts i motionerna I: 630 och II: 781 samt i motionerna II: 749 och II: 775. Att avgiften fastställs till 1,1 promille har föreslagits i motionerna I: 634 och II: 778 samt motionen II: 783.

Enligt utskottets mening bör avvägningen av skogsvårdsavgiftens promilletal ske på grundval av den i proposition nr 106 gjorda kostnadsberäkningen rörande skogsvårdsstyrelsernas taxebelagda förrättningsverksamhet. Utskottet finner med denna utgångspunkt en viss sänkning av promilletalet vara möjlig men anser att sänkningen bör begränsas så att alltför kraftiga återverkningar på förrättningsstaxorna undvikas. Med hänsyn härtill kan utskottet inte biträda motionsyrkandet att promilletalet fastställs till 0,7, vilket skulle medföra ett inkomstbortfall att täcka taxevägen av cirka 5 500 000 kronor. Det i statsverkspropositionen framförda förslaget i förevarande hänseende anser utskottet innefatta en lämplig avvägning och tillstyrker alltså att skogsvårdsavgiften för år 1960 skall utgå med 1,0 promille. Utskottet avstyrker således yrkandena om högre promilletal i motionerna I: 630 och II: 781, I: 634 och II: 778 samt II: 749, II: 775 och II: 783.

Den av utskottet förordade sänkningen av promilletalet kan såsom förut

nämnts beräknas medföra ett inkomstbortfall av skogsvårdsavgiftsmedel av ca 2 500 000 kronor. Det bör emellertid understrykas att inkomstbortfallet inte torde behöva kompenseras med en direkt motsvarande höjning av för rättningstaxorna eftersom en ej oväsentlig ökning av skogsvårdsstyrelsernas taxeinkomster torde kunna påräknas redan med nuvarande taxor.

I detta sammanhang må omnämnas yrkandet i den vid riksdagens början väckta motionen I: 407 om samtidig behandling av frågorna om skogsvårdsavgiftens promillelät och skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet. Detta yrkande får anses ha blivit tillgodosett.

Nu ej särskilt behandlade, i propositionen nr 106 berörda spörsmål angående skogsvårdsstyrelseverksamhetens finansiering föranleder ingen erinran från utskottets sida. I samband härmed avstyrker utskottet motionen II: 775, såvitt däri hemställes, att skogsägare med upp till 50 hektar skogsmark skall beredas möjlighet till kostnadsfritt biträde av skogsvårdsstyrelse under en biträdesdag och att biträdestaxorna i övrigt skall sänkas i möjlig utsträckning. Likaledes avstyrker utskottet i detta sammanhang yrkandet i motionerna I: 633 och II: 776, om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om förslag till nästa års riksdag om medelstildelning till skogsvårdsstyrelserna enligt av skogsvårdsutredningen förordade beräkningsgrunder.

I propositionen har anmälts att frågan om införande av ett system med obligatoriska skogskulturavgifter ingående dryftats av 1955 års skogsvårdsutredning. Denna har avvisat tanken på sådana avgifter främst med hänsyn till att ett system med obligatoriska avgifter i viss mån skulle strida mot den för svensk skogspolitik grundläggande principen att genom upplysning och utbildning hos skogsägarna frammana ökad ansvarskänsla för skogsproduktionen. Kungl. Maj:t har anslutit sig till utredningens åsikt. Departementschefen har också som sin mening anfört, att visserligen bör under normala tider medel kunna fonderas för att skapa ekonomisk grundval för skogsvårdsverksamhet under sämre tider, men en sådan fondering bör även i fortsättningen bygga på frivillighet och ske med utnyttjande av redan nu existerande fonderingsmöjligheter såsom insättningar på skogskonto och på särskilda konton inom föreningsrörelsen samt avsättningar till investeringsfonder för konjunkturutjämning. Utskottet har samma syn på denna fråga som Kungl. Maj:t och kan därför inte biträda det i motionerna I: 607 och II: 750 framförda yrkandet, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skall hemställa om förslag till obligatoriska skogskulturavgifter, som i samband med avverkning skall avsättas i syfte att användas för å fastigheten nödvändiga skogsvårdsåtgärder.

Övriga frågor. Vad Kungl. Maj:t anfört och föreslagit beträffande skogsstyrelsen har ej föranlett utskottet att göra någon erinran.

I anslutning till utskottets ställningstagande till de grundläggande principerna för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och dess finansiering har utskottet även prövat den i propositionen förordade statliga medelsanvis-

ningen till styrelserna för budgetåret 1960/61. Utskottet tillstyrker propositionens förslag härutinnan. Anslagsanvisningen bör alltså ligga inom en ram av 22 063 000 kronor, varav sammanlagt 2 689 000 kronor skall komma skogsvårdsstyrelserna till godo över anslagen Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser, Vägbyggnader å skogar i enskild ägo, Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m., Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. samt Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt. Skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag bör bestämmas till 14 391 000 kronor, och omkostnadsanslaget bör uppföras med ett belopp av 4 983 000 kronor. Utskottet kan i enlighet härmed inte biträda de i motionerna I: 630 och II: 781, I: 633 och II: 776 ävensom II: 775 framförda yrkandena om höjning av ifrågakvarande omkostnadsanslag utöver Kungl. Maj:ts förslag.

Ej heller i övrigt har utskottet haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t anfört och föreslagit i fråga om anslag till avlöningar och omkostnader vid skogsvårdsstyrelserna. Likaså tillstyrker utskottet anslagsberäkningen till bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. Under sistnämnda anslag bör därför anvisas 3 269 000 kronor.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln (p. 100 s. 244) anmält att skogsstyrelsen och lantbruksstyrelsen i anledning av 1959 års riksdagsbeslut i ämnet vidtagit en rad åtgärder i syfte att intensifiera verksamheten med skogsodling på sämre jordbruksmark. Under innevarande budgetår beräknas sålunda cirka 7 000 hektar sådan mark eller 60 à 70 procent större areal än under de senaste åren komma att skogsodlas, till stor del med stöd av bidrag från statens skogsförbättringsanslag. Med hänvisning härtill har Kungl. Maj:t förordat att för nästa budgetår bidragsramen avseende skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark fastställs till oförändrat 2 200 000 kronor. Även för övriga med anslaget avsedda ändamål har Kungl. Maj:t föreslagit en i förhållande till innevarande budgetår oförändrad bidragsram eller 1 400 000 kronor. Utskottet, som vill understryka vikten av att vederbörande ämbetsverk fullföljer de av förra årets riksdag fastställda riktlinjerna vad gäller skogsodling på sämre jordbruksmark, har inte något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag och tillstyrker även att sistnämnda bidragsram minskas i samma utsträckning som anslagsmedlen anlitas för fortbildningsverksamhet eller för åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter. För dessa ändamål bör liksom hittills få utnyttjas högst 5 000 kronor respektive cirka 50 000 kronor. Utskottet förordar alltså att statens skogsförbättringsanslag för budgetåret 1960/61 uppföres med 3 600 000 kronor. Vid anslagets användning bör skogsstyrelsen alltjämt i erforderlig utsträckning samråda med arbetsmarknadsstyrelsen. Liksom för närvarande bör Kungl. Maj:t äga rätt att jämka fördelningen mellan förenämnda bidragsramar, om förhållandena ger anledning därtill.

I motionen I: 476 har hemställts att skogsstyrelsen måtte medges rätt att grunda kostnadsberäkningar i samband med statligt stöd till skogliga åt-

gärder på det aktuella prisläget. Motsvarande yrkande i en av skogsstyrelsen gjord framställning har avstyrkts av Kungl. Maj:t, som ansett, att beräkningarna även i fortsättningen bör göras utifrån ett genomsnittspris för de senare åren. Den nu gällande regeln har tillkommit i syfte att verka utjämnande på arbetsmarknadsläget. Någon sådan effekt synes emellertid ej ha åstadkommit. Då dessutom, såsom framhållits i motionen, den fortskridande rationaliseringen har visat sig i stort sett neutralisera verkningarna av det stigande dagsverkspriset på totalkostnaderna anser sig utskottet kunna biträda förenämnda motionsyrkande. Härigenom åstadkommes en beaktansvärd administrativ förenkling. Utskottet förordar sålunda, att skogsstyrelsen medges rätt att utan hinder av vissa uttalanden i förarbetena till kungörelserna rörande samtliga särskilda skogsvårdsanslag och statens skogslånefond ävensom kungörelsen rörande skogsväglånefonden grunda kostnadsberäkningar av skogsvårdsföretag i samband med utdelning av statliga bidrag och lån på det aktuella prisläget.

I motionerna I: 317 och II: 401 ävensom II: 286 har hemställts, att, i enlighet med 1955 års skogsvårdsutrednings förslag, bidrag till upprättande av skogsbruksplaner må utgå från ifrågavarande anslag med 125 kronor per plan. Kungl. Maj:t har för sin del förordat, att sådan ändring göres i vederbörande kungörelser, att planläggningskostnaderna för statsunderstödda skogsvårds- och skogsvägsbyggnadsföretag innefattas i den kostnad, varå bidrag och lån beräknas. Härigenom kommer skogsförbättringsanslaget och skogsvägsanslaget att belastas med utgifter för bidrag till planläggningskostnader, vilka bidrag utgår efter samma procenttal som bidraget till övriga stödberättigade kostnader för vederbörande företag. I sistnämnda kostnader bör inräknas utgifter för upprättande av sådana skogsbruksplaner, vari det skogsvårds- eller skogsvägsbyggnadsföretag ingår som bidrags- och låneansökan avser. Utskottet finner den av Kungl. Maj:t förordade anordningen vara att föredraga framför skogsvårdsutredningens av motionärerna upptagna förslag och avstyrker därför förenämnda motionsyrkanden.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt anfört under anslagsrubriken Statens skogsförbättringsanslag i årets statsverksproposition har inte föranlett utskottet att göra någon invändning.

Kungl. Maj:t har i statsverkspropositionen (IX ht p. 101 s. 247) föreslagit att till Vägbyggnader å skogar i enskild ägo för budgetåret 1960/61 skall anvisas ett reservationsanslag av 7 700 000 kronor, vilket belopp skall avräknas mot automobilskattemedlen. För innevarande budgetår har för ändamålet anvisats likaledes 7 700 000 kronor. I motionerna I: 227 ävensom I: 228 och II: 287 har på i motionerna anförda skäl föreslagits att medelsanvisningen till skogsvägsanslaget för nästa budgetår skall höjas med 3 800 000 kronor till 11 500 000 kronor. I motionen II: 592 har hemställts att anslaget skall ökas med 2 300 000 kronor till 10 000 000 kronor. Utskottet vill liksom skett såväl i motionerna som i propositionen understryka betydelsen av att skogsvägnätets utbyggnad fortskrider så snabbt som möjlig-

heterna det medger men är inte berett att tillstyrka större medelsanvisning för ändamålet än vad Kungl. Maj:t föreslagit. Ej heller anser sig utskottet böra biträda det i motionen II: 592 framförda yrkandet, att riksdagen skall hos Kungl. Maj:t anhålla om framläggande av förslag till 1961 års riksdag angående upprustning av skogsvägnätet enligt skogsvårdsutredningens plan. Det synes nämligen enligt utskottets uppfattning ej vara lämpligt, att — vilket skulle vara innebörden i en sådan anhållan — påverka Kungl. Maj:ts och nästa års riksdags avvägning mellan olika angelägna anslagsbehov för följande budgetår.

Kungl. Maj:t har föreslagit att anslaget till vägbyggnader å skogar i enskild ägo till ett belopp av högst 230 000 kronor skall få disponeras under nästa budgetår för bestridande av kostnader för anlåtande av sådan skoglig och teknisk expertis samt tillfällig arbetskraft, som på grund av pågående utbyggnad av skogsvägarna erfordras vid skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna. Utskottet har, såsom redan antytts, inte något att invända här emot. Vidare tillstyrker utskottet, att ett belopp av högst 10 000 kronor får utnyttjas för anordnande av fortbildningskurser i skogsvägbyggnad.

Utskottet har slutligen behandlat frågan om befrielse från lagfartsstämpel vid avtal om byte av skogsfastigheter i syfte att åstadkomma förbättrad arrondering. Yrkande om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om förslag i denna fråga har framställts i motionerna I: 202 och II: 249. Motionärerna anser att sådana bytesavtal i förevarande hänseende bör likställas med ägo-utbyten enligt jorddelningslagen, vilka är fria från lagfartsstämpel.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att den olika behandlingen av de ifrågavarande båda bytesformerna vad angår skyldigheten att erlagga stämpelavgift är olämplig. Nu rådande förhållanden medför att valet av bytesform vid transaktioner i arronderingssyfte påverkas av en ovidkommande faktor med påföljd att den ur sakliga synpunkter lämpligare bytesformen ofta inte kommer till användning.

För närvarande pågår en översyn av lösen- och stämpelförordningarna genom av Kungl. Maj:t tillkallad utredningsman. Enligt uppgift i årets riksdagsberättelse beräknas utredningen kunna slutföra sitt arbete under innevarande år. Då utskottet anser det angeläget att en lösning av förevarande spörsmål i den av motionärerna önskade riktningen snarast åstadkommes, förordar utskottet att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om förslag till sådan ändring av förordningen angående stämpelavgiften att befrielse från avgift erhålles vid byte av fastigheter i arronderingssyfte så snart möjligheter till avgivande av dylikt förslag föreligger.

VII Utskottets hemställan

Under förmälan att i det föregående ej särskilt berörda förslag och uttalanden i propositionen nr 106 samt under berörda punkter i statsverkspropositionen ej föränlett erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

A. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 200 och II: 498, II: 749 samt II: 783 ävensom, såvitt nu är i fråga, å motionerna I: 630 och II: 781, I: 634 och II: 778 samt II: 775 besluta att skogsvårdsavgift enligt förordningen om skogsvårdsavgift skall för år 1960 utgå med en promille;

B. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionen I: 628, såvitt nu är i fråga, besluta att skogsvårdsstyrelse skall utgöras av sju ledamöter;

C. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag, såvitt nu är i fråga, å motionerna I: 631 och II: 779, I: 633 och II: 776 samt II: 775 besluta att av skogsvårdsstyrelsens ledamöter tre jämte suppleanter skall utses av Kungl. Maj:t och tre jämte suppleanter av vederbörande landsting samt att länsjägmästaren skall ingå såsom självskriven ledamot;

D. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag, såvitt nu är i fråga, å motionerna I: 628, I: 631 och II: 779, I: 633 och II: 776 samt II: 775 antaga förslaget till förordning angående skogsvårdsstyrelser;

E. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 626 och II: 766 besluta, att såsom förutsättning för att vederbörliga statsbidrag måtte utgå skall gälla att de två skogsvårdsstyrelserna i Kalmar län sammanslås per den 1 januari 1961;

F. i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t med utnyttjande av det i 1 § förenämnda förordning angående skogsvårdsstyrelser lämnade bemyndigandet, måtte förordna, att den nya skogsvårdsstyrelsen i Kalmar län skall förläggas till Västervik;

G. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 635 och II: 777 besluta, att bestämmelserna angående skogsskoleutbildade bisittare vid skogsvårdsstyrelsens sammanträden skall utgå ur reglementet för skogsvårdsstyrelserna;

H. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 629 och II: 780, såvitt nu är i fråga, besluta, att i reglementet för skogsvårdsstyrelserna skall införas bestämmelser om att för behörighet till tjänst som biträdande länsjägmästare och biträdande jägmästare skall erfordras att ha avlagt jägmästarexamen eller forstmästar-

examen vid skogshögskolan samt för att kunna antagas till föreståndare för skogsbruksskola, förste länskogvaktare, länskogvaktare och biträdande länskogvaktare att ha avlagt examen vid statens skogsmästarskola eller statens skogsskola eller på annat sätt visat sig äga därmed jämförbar kompetens;

I. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom motionerna I: 633 och II: 776 samt med bifall till motionerna I: 629 och II: 780, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, besluta att

a) länsjägmästare skall förordnas av Kungl. Maj:t efter anmälan av överdirektören och chefen för skogsstyrelsen,

b) annan ordinarie ävensom extra ordinarie tjänst i lägst lönegrad A 24 skall tillsättas av Kungl. Maj:t efter förslag av skogsstyrelsen,

c) övriga tjänster skall tillsättas och annan personal antagas av skogsstyrelsen eller, i fråga om ordinarie tjänster i högst lönegrad A 13 och icke-ordinarie personal, efter ämbetsverkets bemyndigande av skogsvårdsstyrelserna;

J. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 632 och II: 782 godkänna i det föregående angivna övriga grunder för skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet, m. m.;

K. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag, såvitt nu är i fråga, å motionerna I: 630 och II: 781 samt I: 634 och II: 778 besluta att förenämnda omläggning av skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet skall vidtagas per den 1 juli 1960;

L. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna, vilka angivits i det föregående;

M. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning fastställa följande avlöningsstat för skogsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	303 000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	9 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal <i>förslagsvis</i>	394 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	125 500
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	14 000
Summa kronor	845 800

N. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning fastställa följande avlöningsstat för skogsvårdsstyrelserna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	9 091 000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	135 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 444 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 076 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	231 000
6. ATP-avgifter, <i>förslagsvis</i>	259 000
7. Arbetsgivaravgifter till sjuk- och moderskapsförsäkringen, <i>förslagsvis</i>	155 000
<hr/>	
Summa kronor 14 391 000	

O. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning å riksstaten för budgetåret 1960/61 under nionde huvudtiteln anvisa

a) till *Skogsstyrelsen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 845 800 kronor;

b) till *Skogsstyrelsen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 166 500 kronor;

c) till *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar* ett förslagsanslag av 14 391 000 kronor;

d) till *Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.* ett förslagsanslag av 3 269 000 kronor;

P. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 630 och II: 781, I: 633 och II: 776 ävensom II: 775, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, å riksstaten för budgetåret 1960/61 under nionde huvudtiteln till *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader* anvisa ett reservationsanslag av 4 983 000 kronor;

R. avslå motionen II: 775, såvitt den avser att skogsägare med upp till 50 hektar skogsmark skall beredas möjlighet till kostnadsfritt biträde av skogsvårdsstyrelse under en dag och att biträdestaxorna i övrigt skall sänkas i möjlig utsträckning;

S. medgiva, att under budgetåret 1960/61 statlig kreditgaranti må på i det föregående angivna grunder beviljas för lån avseende produktion av skogsfrö och skogsplantor intill ett belopp av 1 000 000 kronor;

T. å riksstaten för budgetåret 1960/61 under nionde huvudtiteln till *Statens skogsförbättringsanslag* anvisa ett förslagsanslag av 3 600 000 kronor;

U. medgiva, att under budgetåret 1960/61 må beviljas statsbidrag å tillhopa högst 2 200 000 kronor till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark samt å tillhopa högst 1 400 000 kronor till med statens skogsförbättringsanslag i övrigt avsedda ändamål, dock med den inskränkning, som angivits i det föregående, med rätt för Kungl. Maj:t att göra jämkning i ifrågavarande fördelning;

V. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 317 och II: 401 samt II: 286 besluta att statsbidrag må utgå till upprättande av skogsbruksplaner enligt i det föregående angivna grunder;

X. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 227, I: 228 och II: 287 samt II: 592, sistnämnda motion såvitt nu är i fråga, å riksstaten för budgetåret 1960/61 under nionde huvudtiteln till *Vägbyggnader å skogar i enskild ägo* anvisa ett reservationsanslag av 7 700 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen;

Y. med bifall till motionen I: 476 medgiva skogsstyrelsen rätt att grunda kostnadsberäkningar av skogsvårdsföretag i samband med utdelning av statliga bidrag och lån på det aktuella prisläget;

Z. i anledning av motionerna I: 202 och II: 249 i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att förslag till ändring av förordningen angående stämpelavgiften av innebörd att sådan avgift icke utgår vid byte av fastighet i arronderings-syfte snarast måtte föreläggas riksdagen;

II. att motionen I: 407 måtte anses besvarad med vad utskottet anfört;

III. att motionerna I: 607 och II: 750 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

IV. att motionerna I: 633 och II: 776, såvitt däri hemställt: att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skall anhålla om förslag till nästa års riksdag om medelstildelning till skogsvårdsstyrelserna enligt av skogsvårdsutredningen förordade beräkningsgrunder, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd; samt

V. att motionen II: 592, såvitt däri hemställt: om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om framläggande av förslag till 1961 års riksdag angående upprustning av skogsvägsnätet enligt skogsvårdsutredningens plan, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 12 maj 1960

På det sammansatta bevillnings- och jordbruksutskottets vägnar:

ANDERS PETTERSSON

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från bevilningsutskottet: herrar Einar Eriksson, Spetz, Sundin, Allard, Kärrlander, Larsson i Luttra, Stenberg, Stiernstedt, Oscar Carlsson och Andersson i Essvik;

från jordbruksutskottet: herrar Pettersson i Dahl, Lage Svedberg, Jon Jonsson, Eskilsson, Nils Hansson, Hjalmar Nilsson, Jonsson i Strömsund, Hæggbloom, Sköld och Rimås.

Reservationer

1. av herrar *Einar Eriksson, Allard, Kärrlander, Oscar Carlsson, Andersson* i Essvik, *Lage Svedberg, Jon Jonsson, Hjalmar Nilsson, Jonsson* i Strömsund och *Sköld*, vilka ansett att utskottet bort avstyrka bifall till motionerna I:629 och II: 780, även såvitt däri hemställts om ändring av Kungl. Maj:ts förslag i vad avser tjänstetillsättningar vid skogsvårdsstyrelserna, samt att därför

dels tredje stycket i utskottets utlåtande å s. 45 bort lyda sålunda:

»I motionerna — — — (lika med utskottet) — — — i fråga. Utskottet har vid sin prövning av spörsmålet i likhet med Kungl. Maj:t funnit, att — då skogsvårdsstyrelsernas personalförtecknade tjänster helt bekostas av statsmedel — jämväl i fråga om reglerna för tillsättandet av dessa tjänster bör som förebild tjäna de bestämmelser som meddelats för de med styrelserna närmast jämförbara statliga myndigheterna. På denna grund avstyrker utskottet de i motionerna I: 629 och II: 780 ävensom I: 633 och II: 776 i detta sammanhang gjorda yrkandena.»

dels ock utskottets hemställan under punkten I: I bort ha följande lydelse:

»I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 629 och II: 780 ävensom I: 633 och II: 776, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, besluta att

a) länsjägmästare skall förordnas av Kungl. Maj:t efter anmälan av överdirektören och chefen för skogsstyrelsen,

b) annan ordinarie ävensom extra ordinarie tjänst i lägst lönegrad A 24 skall tillsättas av Kungl. Maj:t efter förslag av skogsstyrelsen,

c) övriga tjänster skall tillsättas och annan personal antagas av skogsstyrelsen eller, i fråga om icke-ordinarie personal, efter ämbetsverkets bemyndigande av skogsvårdsstyrelserna.»

2. av herrar *Hæggbloom* och *Stiernstedt*, vilka ansett att

dels fjärde stycket i utskottets utlåtande å s. 43 samt första och andra styckena i utlåtandet å s. 44 bort ersättas med text av följande lydelse:

»Förslaget om sammanslagning av de två skogsvårdsstyrelserna i Kalmar län korresponderar med av Kungl. Maj:t till årets riksdag framlagda förslag

om sammanslagning av länets lantbruksnämnder respektive hushållnings-sällskap. Det bärande skälet för sistnämnda sammanslagningar, nämligen att inte obetydliga besparingar kan göras, föreligger dock ej när det gäller skogsvårdsstyrelserna. Den beräknade besparingen på cirka 10 000 kronor ligger inom felkalkyleringens gränser. Att besparingarna blir så ringa sammanhänger med att de båda skogsvårdsstyrelserna inrättat sin personaluppsättning efter strängt genomförda behovsprinciper. Centralisering medför ökade resekostnader, vilket också betyder att skogsvårdsstyrelsens högst kvalificerade tjänstemän får tillbringa ökad tid på resor i stället för att syssla med skoglig verksamhet, varav i sin tur följer försämring av skogsvårdsstyrelsens servicetjänst åt skogsägarna.

Propositionens konstruktion, att skogsvårdsstyrelsernas område bör sammanfalla med länens, skulle varit motiverad om propositionen följt utredningsförslaget om att länsstyrelserna skall utse ledamöter i skogsvårdsstyrelserna. Men enligt propositionens förslag skall landstingen ensamt svara för utseende av lokala ledamöter, varför skogsvårdsstyrelsernas anknnytning till landstingsområdena alltjämt är motiverad. Frågan om sammanslagning av skogsvårdsstyrelserna i Kalmar län borde därför få avgöras först sedan frågan om ändrad läns- och landstingsindelning avgjorts för berörda områden. Utskottet anser inga skäl tala för att Kalmar läns båda skogsvårdsstyrelser sammanslås dessförinnan, då av en sådan varken följer någon förbättring av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet eller några säkra besparingar. Med bifall till motionerna I: 626 och II: 766 tillstyrker utskottet att riksdagen beslutar att låta anstå med denna omorganisation.»

dels ock utskottets hemställan under I: F bort utgå samt hemställan under I: E bort lyda sålunda:

»E. med bifall till motionerna I: 626 och II: 766 avslå Kungl. Maj:ts förslag, att som förutsättning för att vederbörliga statsbidrag måtte utgå skall gälla att de två skogsvårdsstyrelserna i Kalmar län sammanslås den 1 januari 1961.»

3. av herrar *Sundin, Larsson* i Luttra och *Pettersson* i Dahl, vilka ansett att

dels tredje stycket i utskottets utlåtande å s. 44 bort lyda som följer:

»Beträffande skogsvårdsstyrelsernas — — — (lika med utskottet) — — — skogliga yrkesutbildningen. Vad i propositionen föreslagits rörande valet av styrelseledamöter synes emellertid utskottet ej på ett tillfredsställande sätt lämna garantier för att styrelsesammansättningen kommer att svara mot det angivna syftet. Enligt utskottets uppfattning bör hushållningssällskapen med hänsyn till det nära sambandet mellan jordbruk och skog utse en ledamot av respektive skogsvårdsstyrelse. Vidare bör vederbörande landsting utse fyra ledamöter, ej tre som Kungl. Maj:t förordnat. Av de av landsting utsedda bör en ha särskild inriktning på yrkesutbildningsfrågor, två vara representativa för bondeskogsbrukets organisationer och en för skogs-

arbetarnas organisationer. Kungl. Maj:t bör, anser utskottet, utse allenast en ledamot, varjämte länsjägmästaren bör ingå i skogsvårdsstyrelsen som självskriven ledamot. Ordförande bör utses av Kungl. Maj:t bland de inte självskrivna ledamöterna. För samtliga — — — (lika med utskottet) — — — utskottet likaledes.»

dels tredje stycket i utlåtandet å s. 49 bort ha följande lydelse:

»Nu ej — — — (lika med utskottet) — — — möjlig utsträckning. Där-
emot tillstyrker utskottet på de skäl som anförts i motionerna I: 633 och
II: 776 yrkandet i dessa motioner, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl.
Maj:t anhålla om förslag till nästa års riksdag om medelstilldelning till
skogsvårdsstyrelserna enligt av skogsvårdsutredningen förordade beräk-
ningsgrunder. Dessa innebär att av kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas
verksamhet 45 procent må föras på den offentliga sektorn och bekostas med
statliga medel samt 55 procent på servicesektorn och bekostas med skogs-
vårdsavgiftsmedel, taxeinkomster och därmed jämförliga driftinkomster.»

dels det stycke i utlåtandet som å s. 51 börjar med orden »Kungl. Maj:t
har» och å s. 52 slutar med orden »följande budgetår» bort ersättas med
text av följande innehåll:

»Kungl. Maj:t har — — — (lika med utskottet) — — — 10 000 000 kro-
nor. Utskottet vill liksom skett såväl i motionerna som i propositionen un-
derstryka betydelsen av att skogsvägnätets utbyggnad fortskrider så snabbt
som möjligheterna det medger. En snar utbyggnad av ifrågavarande nät är,
såsom framhållits i motionerna I: 228 och II: 287, en förutsättning för att
våra naturtillgångar skall kunna utnyttjas på ett ekonomiskt tillfredsstäl-
lande sätt. Utskottet delar också motionärernas uppfattning att skogsväg-
nätets omfattning är av avgörande betydelse för möjligheterna att bedriva
en rationell skogsvård och ordna skogsbrukets arbetskraftsfråga. De i före-
nämnda motioner anförda motiven för en avsevärd förstärkning av anslags-
anvisningen för bidrag till vägbyggnader å skogor i enskild ägo finner ut-
skottet övertygande men anser att först plan bör utarbetas på grundval av
skogsvårdsutredningens betänkande avseende en upprustning av skogsväg-
nätet. Med tillstyrkande av vad härvidlag föreslagits i motionen II: 592 för-
ordrar utskottet, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om fram-
läggande till 1961 års riksdag av förslag till upprustning enligt dylik plan.»

dels ock utskottets hemställan under I: C, I: D, IV samt V bort lyda så-
lunda:

»C. i anledning av Kungl. Maj:ts framställning samt med
bifall till motionerna I: 633 och II: 776 ävensom med avslag
å motionerna I: 631 och II: 779 samt II: 775, samtliga mo-
tioner såvitt nu är i fråga, besluta att av skogsvårdssty-
relsens ledamöter en jämte suppleant skall utses av Kungl.
Maj:t, fyra jämte suppleanter av vederbörande landsting,
en jämte suppleant av vederbörande hushållningssällskap
samt att länsjägmästaren skall ingå såsom självskriven le-
damot;

D. i anledning av Kungl. Maj:ts framställning samt med bifall till motionerna I: 633 och II: 776 ävensom med avslag å motionerna I: 628, I: 631 och II: 779 samt II: 775, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, antaga Kungl. Maj:ts förslag till förordning angående skogsvårdsstyrelser med den ändringen att första stycket i 3 § förordningen erhåller följande lydelse:

Skogsvårdsstyrelse utgöres av sju ledamöter. En av dem jämte suppleant utses av Kungl. Maj:t för en tid av fyra år. Fyra ledamöter jämte suppleanter utses av landstinget eller, om inom styrelsens verksamhetsområde finnas fler än ett landsting, av dessa gemensamt för samma tid som den av Kungl. Maj:t utsedda ledamoten. En ledamot jämte suppleant utses av hushållningssällskapet för samma tid som nyss sagts. Såsom självskriven ledamot ingår länsjägmästaren hos skogsvårdsstyrelsen. Kungl. Maj:t förordnar en av de icke självskrivna ledamöterna att vara ordförande.

IV. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 633 och II: 776, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till 1961 års riksdag om medelstildelning till skogsvårdsstyrelserna enligt av skogsvårdsutredningen förordade beräkningsgrunder, innebärande att av kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet 45 procent må föras på den offentliga sektorn och bekostas med statliga medel samt 55 procent på servicesektorn och bekostas med skogsvårdsavgiftsmedel, taxeinkomster och därmed jämförliga driftinkomster;

V. att riksdagen må med bifall till motionen II: 592, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om framläggande av förslag till 1961 års riksdag angående upprustning av skogsvägnätet enligt skogsvårdsutredningens plan.»

4. av herr *Sundin* (såvitt avser antalet lönegradsplacerade instruktörstjänster).

5. av herrar *Stiernstedt*, *Eskilsson* och *Hæggblom*, vilka ansett att *dels* det stycke i utskottets utlåtande å s. 44, som börjar med orden »Vad Kungl. Maj:t» och slutar med orden »skall bibehållas» bort lyda sålunda:

»Vad Kungl. Maj:t föreslagit beträffande skogsvårdsstyrelsernas arbetsformer kan utskottet i huvudsak ansluta sig till. Dock anser utskottet i likhet med vad som anförts i motionerna I: 635 och II: 777 att bestämmelserna om skogsskoleutbildade bisittare hos skogsvårdsstyrelserna bör bibehållas i skogsvårdsstyrelsernas reglemente. Det synes nämligen enligt utskottets uppfattning inte lämpligt att, i strid mot de närmast berörda myndigheternas på lång erfarenhet grundade uppfattning att bisittarinstitutionen vid skogsvårdsstyrelserna bör bibehållas, föreslå dess slopande.»

Sammanfatt bevilnings- och jordbruksutskotts utlåtande nr 1 år 1960 61

dels ock utskottets hemställan under I: G bort ha följande lydelse:

»G. med avslag å Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 635 och II: 777 besluta, att bestämmelserna angående skogsskoleutbildade bisittare vid skogsvårdsstyrelses sammanträden skall bibehållas i reglementet för skogsvårdsstyrelserna.»

6. av herrar *Spetz, Stenberg, Stiernstedt, Eskilsson, Nils Hansson, Hæggblom* och *Rimås*, vilka ansett, att den föreslagna omläggningen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och organisation i vissa delar bör genomföras först per den 1 januari 1961 samt att därför

dels det stycke som å s. 44 i utskottets utlåtande börjar med orden »Vidare tillstyrker» och å s. 45 slutar med orden »denna omläggning» bort utgå samt att det stycke å s. 46 i utlåtandet som börjar med orden »Den i» och å s. 47 slutar med orden »av fyraårsperioden» bort ersättas med text av följande lydelse:

»Den i — — — (lika med utskottet) — — — föreslagna omläggningen. Utskottet ansluter sig till de i motionerna I: 630 och II: 781 i denna del framförda synpunkterna. För att giva landstingen erforderligt rådrum för valet av ledamöter till styrelserna synes det sålunda erforderligt att ändringarna i fråga om styrelsernas sammansättning genomföres först per den 1 januari 1961. Starka skäl talar även för att omläggningen av plantskoleverksamheten och revisionen uppskjutes till kommande kalenderårsskifte. Övriga omläggningar — frånsett den tidigare nämnda sammanslagningen av skogsvårdsstyrelserna i Kalmar län — torde däremot i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag kunna ske per den 1 juli 1960.»

dels ock utskottets hemställan under I: K bort lyda sålunda:

»K. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom motionerna I: 630 och II: 781 samt I: 634 och II: 778, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, besluta att förenämnda omläggning av skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet skall vidtagas per den 1 juli 1960, dock att omläggningen beträffande styrelsernas sammansättning, plantskoleverksamheten och revisionen skall ske per den 1 januari 1961.»

7. av herrar *Spetz, Sundin, Larsson* i Luttra, *Stenberg, Pettersson* i Dahl, *Nils Hansson* och *Rimås*, vilka ansett

dels att utskottets utlåtande fr. o. m. det stycke som å s. 47 börjar med orden »Såsom utskottet» t. o. m. det stycke som å s. 49 slutar med orden »nuvarande taxor» bort ersättas med text av följande lydelse:

»Det i propositionen nr 106 framlagda förslaget till skogsvårdsstyrelseverksamhetens finansiering bygger på de grundtankar, som härutinnan framlagts av 1955 års skogsvårdsutredning, nämligen att staten ekonomiskt bör svara för den del av styrelsernas verksamhet, som är av offentlig natur, medan förrättningsersättningar jämte skogsvårdsavgifter skall täcka styrelsernas kostnader för verksamhet av servicekaraktär.

Som skogsvårdsutredningen visat skulle enligt dessa principer, vilka departementschefen förklarar sig biträda, skogsvårdsavgiften omedelbart kunna sänkas till 0,7 promille. Departementschefen har emellertid inte anslutit sig till den av utredningen gjorda avvägningen mellan offentliga uppgifter och uppgifter av servicekaraktär. Även om tillgängligt statistiskt underlag är bristfälligt, synes de beräkningar skogsvårdsutredningen och senare skogsstyrelsen i samråd med statens sakrevision utfört klart ge belägg för att skogsvårdsavgifter efter promilletalet 1,0 plus ersättningar enligt nu gällande taxa ger den inkomsttäckning departementschefen kräver. Det bör dessutom ihågkommas, att skogsägarna redan ersätter skogsvårdsstyrelserna fullt ut för vissa tjänster samt att under de senaste 15 åren taxorna ungefär tiodubblats. En ytterligare höjning av biträdestaxorna kan sålunda inte anses skäligen och bör undvikas med hänsyn till de allvarliga återverkningar en sådan kan befaras få för skogsvårdsarbetet.

Av det anförda framgår, att enligt de principer skogsvårdsutredningen och departementschefen synes vara eniga om, det inkomstbortfall om cirka 2 500 000 kronor, som en sänkning av promilletalet till 1,0 medför, inte bör kompenseras genom höjda biträdestaxor utan — såsom hänförligt till den offentliga sektorn — kompenseras genom tillskott anslagsvägen. Därför förordar utskottet att riksdagen i enlighet med yrkandet i motionerna I: 633 och II: 776 beslutar att en uppräknad skall äga rum av skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag med beloppet 2 500 000 kronor utöver det i propositionen nr 106 angivna talet. Ifrågakvarande anslag bör därför upptagas med 7 483 000 kronor.»

dels det stycke i utlåtandet, som å s. 49 börjar med orden »I anslutning» och å s. 50 slutar med orden »Kungl. Maj:ts förslag», bort ha följande text:

»I anslutning — — — (lika med utskottet) — — — budgetåret 1960/61. Av det föregående framgår att utskottets mening är att ramen för anslagsanvisningen till skogsvårdsstyrelserna, för att motverka en ytterligare höjning av styrelsernas biträdestaxor, bör vidgas med 2 500 000 kronor i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag eller till 24 563 000 kronor. Utav detta belopp bör 7 483 000 kronor anvisas under styrelsernas omkostnadsanslag såsom i motionerna I: 633 och II: 776 samt I: 630 och II: 781 förordats. Med detta förslag avstyrker utskottet såväl Kungl. Maj:ts som motionärernas i motionen II: 775 gjorda medelsberäkningar beträffande sagda omkostnadsanslag. Däremot tillstyrker utskottet förslagen i propositionen nr 106 att skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag för nästkommande budgetår skall uppföras med ett belopp av 14 391 000 kronor samt att sammanlagt 2 689 000 kronor skall komma styrelserna till godo över anslagen Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser, Vägbyggnader å skogar i enskild ägo, Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m., Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. samt Bidrag till pensionskostnaderna för statens pensionsanstalt.»

dels ock utskottets hemställan under I: P bort lyda sålunda:

»P. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 633 och II: 776 samt I: 630 och II: 781 ävensom med avslag å motionen II: 775, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, å riksstaten för budgetåret 1960/61 under nionde huvudtiteln till *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader* anvisa ett reservationsanslag av 7 483 000 kronor.»

8. av herrar *Allard, Kärrlander, Andersson* i Essvik, *Lage Svedberg, Jon Jonsson* och *Jonsson* i Strömsund, vilka ansett

dels att fjärde stycket i utskottets utlåtande å s. 49 bort ersättas med text av följande lydelse:

»I propositionen — — — (lika med utskottet) — — — för konjunkturutmjämning. Utskottet, som vill understryka förhoppningen att det genom upplysning och utbildning blir möjligt att frammana ökad ansvarskänsla hos flertalet skogsägare, är emellertid liksom motionärerna övertygat om att även andra åtgärder torde bli erforderliga, i varje fall under en viss övergångstid. I synnerhet gäller detta Norrland, där de enskildas marker är svårare att överblicka och många skogsägare även av ekonomiska skäl uraktlåter att vidtaga nödvändiga skogskulturåtgärder. En obligatorisk skogskulturavgift uttagen vid avverkningen och avsatt för å fastigheten nödvändiga skogsvårdsåtgärder skulle otvivelaktigt, som bland andra skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län påpekat, medföra den bästa grunden för att i framtiden öka skogsägarnas självverksamhet då det gäller att utföra erforderliga återväxtåtgärder. Därjämte har man vid inträffad lågkonjunktur bättre möjligheter än för närvarande att ordna med sysselsättning inom skogsbruket.

Då dessutom många remissinstanser, däribland Landsorganisationen, domänstyrelsen, åtskilliga länsstyrelser och skogsvårdsstyrelser, tillstyrkt ett system med obligatoriska skogskulturavgifter vill utskottet förorda bifall till det i motionerna I: 607 och II: 750 framförda yrkandet, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skall hemställa om förslag beträffande dylika avgifter, som i samband med avverkning skall avsättas i syfte att användas för å fastigheten nödvändiga skogsvårdsåtgärder.»

dels ock att utskottets hemställan under III. bort lyda sålunda:

»III. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 607 och II: 750 i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till obligatoriska skogskulturavgifter, som i samband med avverkning avsättes i syfte att användas för å fastigheten nödvändiga skogsvårdsåtgärder.»

9. av herrar *Spetz, Sundin, Stenberg, Stiernstedt, Eskilsson, Nils Hansson* och *Rimås* vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 317 och II: 401 ävensom II: 286, samt att därför

dels andra stycket å s. 51 i utskottets utlåtande bort ersättas med text av följande lydelse:

»I motionerna — — — (lika med utskottet) — — — vederbörande före-

tag. Utskottet anser i likhet med vad som anförts i förenämnda motioner att bidrag till skogsbruksplaner i den utformning 1955 års skogsvårdsutredning föreslår skulle vara utomordentligt väl ägnade att stimulera skogsägarnas intresse, stärka deras kompetens och uppmuntra en rätt inriktad självverksamhet. Skogsbruksplanen är en primär förutsättning för större intensitet och bättre planmässighet i det enskilda skogsbruket. Den anger vad som under olika tidsperioder bör utföras i fråga om skogsvård och avverkning samt därav betingade underhålls- och grundförbättringsåtgärder alltefter angelägenhetsgrad. Med den utformning skogsvårdsutredningen givit stödet till upprättandet av dylika planer ernås en förenklad administration med automatiskt verkande differentiering av bidragsprocenten.

Den av Kungl. Maj:t förordade anordningen synes enligt utskottets uppfattning knappast kunna tillgodose något av dessa syften. Genom att upprättandet av skogsbruksplaner såsom en fristående åtgärd inte skulle bli bidragskvalificerande uteslutes nämligen det stora flertalet skogsägare från möjlighet till bidrag. Vidare synes bidragen som skulle utgå komma att differentieras tämligen godtyckligt, möjligheterna att t. ex. genom samverkan rationalisera och förbilliga planläggningen reduceras o. s. v.

Utskottet förordar därför i enlighet med motionsyrkandena att från skogsförbättringsanslaget må utgå bidrag till upprättandet av skogsbruksplaner med högst 125 kronor per plan. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra hur stor del av anslaget som må tagas i anspråk för detta ändamål.»

dels ock utskottets hemställan under punkten I: V bort ha följande lydelse:

»V. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom med bifall till motionerna I: 317 och II: 401 samt II: 286 besluta, att statsbidrag till upprättande av skogsbruksplaner må utgå från statens skogsförbättringsanslag med högst 125 kronor per plan.»

Särskilt yttrande

av herr *Nils Hansson*, som anförde:

»Kungl. Maj:ts proposition nr 106 grundar sig på 1955 års skogsvårdsutrednings betänkande angående skogsvården å enskilda skogar (SOU 1958: 30). I anledning av propositionen har jag, bland andra, motionsledes och i reservationer ställt yrkanden i enlighet med utredningens förslag. Härutöver är det mig angeläget framhålla, att jag alltjämt finner även övriga, mindre väsentliga förslag i förenämnda betänkande, som departementschefen och utskottets majoritet inte ansett sig kunna godtaga, genomgående väl ägnade att främja skogsvården å de enskilda skogarna samt att skapa en tidsenlig skogsvårdsstyrelseorganisation med förutsättningar för rationell och kostnadsbesparande verksamhet.»